

ทรงพระเจริญ

วารสาร

ปีที่ 5 ฉบับที่ 51 ISSN 1686-5073 ธันวาคม 2551

www.onec.go.th

การศึกษาไทย

Thailand Education Journal

เก็บตกรูปข่าว

เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2551 นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์
 เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นวันแรก
 ซึ่งนับเป็นรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการลำดับที่ 75 และเป็น
 คนที่ 52 ของไทย พร้อมด้วย รัฐมนตรีช่วยว่าการ
 กระทรวงศึกษาธิการ นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์
 และนางสาวนริศรา ซवालตันพีพท์

“...งานด้านการศึกษา เป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญและความเสื่อมของชาตินั้น ขึ้นอยู่กับการศึกษาของพลเมืองเป็นข้อใหญ่ จึงต้องจัดการศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น...”

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2512 ซึ่งวารสารการศึกษาไทยปีที่ 5 ฉบับที่ 51 เดือนธันวาคม 2551 ได้อัญเชิญมาเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายได้น้อมนำไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาการศึกษาของเด็กไทย คนไทย และความมั่นคงยั่งยืนของประเทศชาติของเราสืบไป

เนื่องในโอกาสมีมหามงคลวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 5 ธันวาคม 2551 นี้ ขอพระองค์ทรงมีพระสุขภาพ พลานามัยแข็งแรง ทรงมีพระชนมายุยืนนาน ปกป้องผองไทยชั่วกาลนาน

หลังจากที่บ้านเมืองบอบช้ำมามาก มาถึงวันนี้ เหตุการณ์บ้านเมืองได้เข้าสู่ภาวะปกติแล้ว ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนอยากเห็นประเทศไทยผ่านพ้นภาวะที่ยุงยากนี้ไปได้ และต้องการเห็นประเทศของเราก้าวไปข้างหน้า พันฝ่าอุปสรรคทั้งปวงไปได้ โดยเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2551 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธยแต่งตั้ง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 โดยมีนายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ คนที่ 52 มีนายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ และนางสาวนริศรา ชวาลตันพิพัทธ์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และได้แถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 28 ธันวาคมที่ผ่านมา โดยได้ชูนโยบายด้านการศึกษาที่จะปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ พร้อมทั้งพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ได้ครูดี ครูเก่ง มีคุณธรรม มีคุณภาพและมีวิสัยฐานะสูงขึ้น และที่ถูกต้องใจ พ่อแม่ ผู้ปกครองมากที่สุด เห็นจะเป็นนโยบายการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงด้วยการส่งเสริมให้เด็กไทยได้เรียนฟรี 15 ปี ซึ่งขณะนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังสร้างความชัดเจนว่าจะมีรายการอะไรหรือวิธีการสนับสนุนอย่างไร เพื่อให้ทันภาคเรียนที่ 1/2552 ในเดือนพฤษภาคมนี้

ในโอกาสฉบับส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ ทีมบรรณาธิการ จึงขอนำบทความ “อันใดเล่าจะนำชาติชนหลาดเท่าการศึกษา” ของ รศ.ธงทอง จันทรางศุ และ ชัชพล ไชยพร พร้อมด้วยพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสด้านการศึกษา และ “หลักการทรงงาน” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเพื่อเป็นแนวคิดและที่ยึดเหนี่ยวของทุกท่านเพื่อสร้างพลังในการพัฒนาการศึกษาของประเทศชาติ และขอถือโอกาสนี้ กราบอำนวยพรแต่สมาชิกวารสารการศึกษาไทยทุกท่าน สุขกาย สุขใจ มั่งมีศรีสุข พบแต่สิ่งดีๆ ถ้วนหน้ากัน

สารบัญ

Contents

บทความพิเศษ

3

อันใดเล่าจะนำชาติ ชนฉลาดเท่าการศึกษา
- อังทอง จันทรางศุ

หลักการทรงงาน

7

หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- สารสัมพันธ์ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

พระบรมราโชวาท

9

พระบรมราโชวาท และ พระราชดำรัส บางส่วนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ที่พระราชทานแก่ครูและนักเรียน

แนะนำรัฐมนตรี

10

แนะนำรัฐมนตรีว่าการ และ ช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

รายงานพิเศษ

14

ปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2 ภารกิจสร้างคุณภาพการศึกษาให้สังคมไทย
- อัมพร พงษ์กฤษณานันท์

เล่าสู่กันฟัง

17

“ไทย-มาเลเซีย ร่วมพัฒนาการศึกษาด้วยงานวิจัย”
- อัมพร พงษ์กฤษณานันท์

คิดได้ไ้

19

เศรษฐกิจพอเพียง พลิกวิกฤตสู่โอกาส
- ทศนัฏชัย เนียมนุพบา

บทความวิจัย

26

การจัดการศึกษาด้วยปรัชญาของ โบตริยาร์ด : การศึกษาเชิงวิเคราะห์ วิจัย และวิธาน
- กาหลง พรพิศ ; นักศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

สาระงานวิจัย

31

ปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลานของผู้ปกครองแขวงบางบำหรุ
เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร
- นางพรรณพิไล บัวทอง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธาวิ อุดมธรรมมานุภาพ
: ครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

เศรษฐกิจพอเพียง

36

สมพงษ์ มาจันทร์ นำชุมชน ค้นทุนทางสังคม ฟื้นฟูพาดิน สร้างมูลค่า
- ไกล่ตา สดสมศรี

อันใดเล่าจะนำชาติ ชนฉลาดเท่าการศึกษา

เมื่อหลายปีก่อน ในโอกาสที่นายกรัฐมนตรีคนใหม่ของประเทศตะวันตกที่เก่าแก่และยิ่งใหญ่
ประเทศหนึ่งเข้ารับหน้าที่ ผู้สื่อข่าวถามนายกรัฐมนตรีคนใหม่ว่า มีนโยบายหรือจุดเน้นที่สำคัญอย่างไร
สำหรับการบริหารประเทศในช่วงสี่ปีจากนี้ไป ขอให้ตอบมาสักสามข้อ นายกรัฐมนตรีตอบข้อซักถามด้วย
ความมั่นใจว่า นโยบายหลักสามประการ คือ “การศึกษา การศึกษา และการศึกษา” จากคำถามคำตอบ
ข้างต้นนี้ อย่างน้อยก็บอกให้เราเห็นว่า ความดำรงอยู่และความก้าวหน้าของชาติทั้งปวงนั้น ปัจจัยสำคัญที่สุด
อันมีอาจมองข้ามไม่ได้ คือ การพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้า และเดินก้าวให้ทันกับความจำเป็นของชาติ

วารสาร **การศึกษาไทย** Thailand Education Journal

ปีที่ 5 ฉบับที่ 51 ISSN 1686-5073 ธันวาคม 2551

www.onec.go.th

คณะที่ปรึกษา

รศ.อภทอง จันทรางศุ
นายณพพร สุวรรณรุจิ
นางสาวสุทธาสินี วัชรบุณ
นางสุรางค์ โพธิ์พุกขาววงศ์

เลขาธิการสภาการศึกษา
รองเลขาธิการสภาการศึกษา
รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา

ดร.สุทศศิริ วงษ์สมาน
นายก้องเกียรติ สหวรรณางกูร
ดร.อุมาพร หล่อสมฤดี
ดร.ประภาพรพรรณ ไชยวงษ์

ดร.จิรพรรณ ปุณเกษม
นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง
นายกิตติรัตน์ มังคละศิริ
ดร.วิชัยพร แสงนภาพร

วัตถุประสงค์การจัดทำ

1. เพื่อรายงานความก้าวหน้าข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา
2. เพื่อนำเสนอตัวอย่างความสำเร็จเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่างๆ ต่อสาธารณชน
3. เพื่อเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง สำนักงานฯ กับบุคคล/หน่วยงานต่างๆ
4. เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา
5. เพื่อเป็นเวทีการนำเสนอผลงานวิจัย และบทความ/รายงานเกี่ยวกับการศึกษา

กองบรรณาธิการ

ดร.อัมพร พงษ์กั้งสนานนท์
นางสาวทัศนีย์ เนียมบุบผา
นายกวิณ เลือสกุล
นายถวัลย์ มาศจรัส
นางสาวไกล่ตา สดสมศรี

บรรณาธิการ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ
คณะกรรมการจัดทำวารสาร
คณะกรรมการจัดทำวารสาร
คณะกรรมการจัดทำวารสาร

หากท่านต้องการแสดงความคิดเห็น
กรุณาส่งมาที่ กองบรรณาธิการวารสารการศึกษาไทย
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ถ.สุโขทัย ดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0-2668-7123 ต่อ 1116 โทรสาร 0-2243-0083
เจ้าของ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
พิมพ์ที่ : บริษัท เอส.พี.อี. การพิมพ์ (2550) จำกัด โทร./โทรสาร 0-2447-6280-1

การดำเนินงานด้านการศึกษาในยุคสมัยประชาธิปไตยนั้น แม้เป็นความรับผิดชอบโดยตรงของรัฐบาล แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันยังทรงเอาพระราชหฤทัยใส่ และพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์อยู่มิได้ขาด ทรงถือว่าการส่งเสริมการศึกษาเป็นพระราชภารกิจสำคัญอีกประการหนึ่ง ดังปรากฏว่าได้ทรงตั้งโครงการที่ครอบคลุมกิจกรรมนานัปการด้วยพระราชดำริริเริ่มส่วนพระองค์ เช่น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตำรวจตระเวนชายแดนจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสำหรับชาวเขาเผ่าต่างๆ กว่า ๕๐ โรงเรียนเป็นเบื้องต้น ทรงสนับสนุนให้หน่วยทหารที่ประจำอยู่ในท้องที่ห่างไกลจัดตั้งโรงเรียนสำหรับราษฎรในถิ่นนั้นๆ ทรงริเริ่มให้มีการจัดทำสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชดำริว่า

“...เป็นหนังสือที่มีประโยชน์แก่อุปการการศึกษาเพิ่มพูนปัญญาด้วยตนเองของประชาชนอย่างสำคัญ โดยเฉพาะในยามที่มีปัญหาการขาดแคลนครูและที่เล่าเรียน...”

ในด้านการอุดมศึกษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานทุนมูลนิธิอานันทมหิดล แก่ผู้สำเร็จการศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศที่มีผลการเรียนยอดเยี่ยม ให้เดินทางไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ หลากหลายสาขาวิชา ทรงตั้งทุนภูมิพลขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีผลการเรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ อีกทั้งยังได้เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่างๆ อย่างต่อเนื่องหลายสิบปีด้วยพระวิริยะอุตสาหะและพระมหากรุณาอย่างแท้จริง

ด้านการอาชีวศึกษาก็ทรงส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมอาชีพ โดยได้พระราชทานกำเนิดมูลนิธิพระดาบส ด้วยทรงพระราชดำริที่จะเปิดโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลอีกจำนวนมากที่มีความตั้งใจจริง มีศรัทธา ขวนขวายหาความรู้เป็นวิชาชีพใส่ตน แต่ประสบปัญหาไม่มีความรู้พื้นฐาน และไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาวิชาชีพระดับต่างๆ ได้ โครงการพระดาบสจึงเป็นช่องทางช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้ ให้มีความรู้วิชาชีพที่เขาปรารถนา และสามารถนำวิชาความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติได้

แม้ในถิ่นทุรกันดารห่างไกล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็ได้ทรงขยายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมไปถึง โดยอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานกำเนิดมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อให้นักเรียนที่อยู่ในท้องที่ที่ขาดแคลนครู สถานที่และอุปกรณ์การเรียนในส่วนภูมิภาคได้มีโอกาสศึกษาวิชาการในระดับมาตรฐานทัดเทียมกับการศึกษาในส่วนกลาง ด้วยการเรียนทางไกลทางหน้าจอโทรทัศน์ซึ่งรับสัญญาณรายการการเรียนการสอนผ่านดาวเทียมมาจากโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

พระราชกรณียกิจด้านการศึกษาเป็นอเนกปริยาย ล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในระยะยาว

อย่างเป็นทางการ นอกจากนั้นในส่วนนามธรรมอันเป็นปรัชญาทางการศึกษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสไว้ในหลายโอกาส เพื่อเป็นแนวทางบริหารการศึกษาและการเรียนการสอน อาทิ พระราชดำรัสที่พระราชทานแก่ครูใหญ่โรงเรียนและนักเรียนที่สมควรได้รับพระราชทานรางวัลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้พระราชทานปรัชญาทางการศึกษาที่สำคัญยิ่ง สมควรจะได้เชิญมาพินิจพิเคราะห์เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ความว่า

“...ปัจจุบันนี้ โลกเรากำลังเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อีกเหตุหนึ่งที่น่าจะสำคัญคือ วิชาการทั้งปวงนั้น ถึงจะมีประเภทมากมายเพียงใดก็ตาม แต่เมื่อนำมาใช้สร้างสรรค์สิ่งใด ก็ต้องใช้ด้วยกัน หรือต้องนำมาประยุกต์เข้าด้วยกันเสมอ อย่างกับอาหารที่เรารับประทาน กว่าสำเร็จรูปขึ้นมาให้รับประทานได้ ต้องอาศัยวิชาประสมประสานกันหลายอย่าง และต้องผ่านการปฏิบัติมากมายหลายอย่างหลายตอน ดังนั้นผู้จัดการศึกษาจึงต้องถือเป็นกิจสำคัญ ที่จะสอนให้นักเรียนได้เห็น ได้เข้าใจซึมซาบว่า วิชาต่างๆ มีความสัมพันธ์ถึงกันและมีอุปการะแก่กัน ทั้งฝ่ายวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ ไม่มีวิชาใดที่นำมาใช้โดยลำพังตัวหรือเฉพาะอย่างได้เลย ครูทุกคนจะต้องสามารถนำวิชาการในหลักสูตรมาสอนให้สัมพันธ์กันให้ได้ และในการให้นักเรียนเรียนรู้นั้น วิชาใดที่เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติได้ ก็จะต้องให้นักเรียนปฏิบัติ เพราะการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์จากการปฏิบัติจะทำให้รู้จริงและแม่นยำ อาจหยิบยกขึ้นมาใช้ได้เสมอด้วยความเคยชินชำนาญ ผิดกันตรงกันข้ามกับการสอนให้รู้โดยมิได้ลงมือปฏิบัติให้เห็นจริง ซึ่งมักจะกลายเป็นการเรียนรู้เพียงให้สอบได้ หรือเรียนรู้เพื่อนำไปลืมทิ้งเสียโดยมาก...”

นอกจากจะพระราชทานปรัชญาการจัดการศึกษาแล้ว ยังทรงเน้นย้ำเรื่องการมีความรู้คู่คุณธรรม เพื่อให้ผู้เรียน มีความพร้อมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และคุณธรรมจริยธรรม อันเป็นผลเลิศที่ผู้บริหารงานด้านการศึกษาทุกคนพึงปรารถนา ดังพระราชดำรัสที่พระราชทานในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๙ ตอนหนึ่งที่ว่า

“เมื่อก่อนนี้ ด้านการศึกษาคนในเมืองไทยนี้ มีความรู้การอ่านหนังสือ เขียนหนังสือเป็น มีมากเปรียบเทียบกับประเทศอื่นค่อนข้างจะสูง คือ มีการอ่านเขียนได้เปอร์เซ็นต์สูง แต่มาปัจจุบันนี้น้อยลง เพราะว่าคนเพิ่ม โรงเรียนหรือผู้ที่มีหน้าที่สอนน้อยลง เปรียบเทียบกัน อาจจะแย้งว่าสมัยนี้มีเทคโนโลยีสูงทำให้สามารถที่จะทำกิจการโรงเรียน กิจการสั่งสอนแพร่ออกไปได้มากกว่า แต่ไม่มีอะไรแทนการอบรม ไม่มีอะไรแทนการบ่มนิสัย คือ การสอนนี้มีแบ่งเป็นอบรม แล้วก็บ่มนิสัย แต่ถ้าไม่มีผู้อบรม ไม่มีผู้ที่บ่มนิสัย หรือผู้ที่อบรม หรือผู้ที่บ่มนิสัยเป็นคนที่คุณภาพต่ำ ผู้ที่ได้รับอบรมบ่มนิสัยย่อมคุณภาพต่ำเหมือนกัน อาจจะยิ่งร้ายกว่า แม้จะมีเทคโนโลยีขั้นสูง...”

การจะพัฒนาคนด้วยการประสิทธิ์ประสาทวิชาการให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ย่อมต้องอาศัยการฝึกฝนอบรมทั้งความรู้ และคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กันไป จึงจะเรียกได้ว่าเป็น “คนที่ครบคน” ตามที่ปรากฏในพระราชดำรัสพระราชทานในวันปิดภาคเรียน

ของโรงเรียนจิตรลดา ปีการศึกษา ๒๕๑๔ ความว่า

“...ความรู้ในวิชาการเป็นสิ่งที่หนึ่งที่จะทำให้สามารถฟันฝ่าอุปสรรคได้ และทำให้เป็นคนที่มีเกียรติ เป็นคนที่สามารถ เป็นคนที่มีความพอใจได้ในตัวว่า ทำประโยชน์แก่ตนเองและแก่ส่วนรวม นอกจากวิชาความรู้ก็ต้องฝึกฝนในสิ่งที่ตัวจะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับสังคม สอดคล้องกับสมัย และสอดคล้องกับศีลธรรมที่ต้งาม ถ้าได้ทั้งวิชาการ ทั้งความรู้รอบตัวและความรู้ในชีวิต ก็จะทำให้เป็น คนที่ครบ คน ที่จะภูมิใจได้”

พระบรมราชูปถัมภ์ของพระมหากษัตริย์ไทยนับแต่บรรพกาลในอันที่จะเกื้อกูลการศึกษาของชาตินั้น ไม่เคยสะดุดหยุดลงเลยแม้แต่ครั้งคราวเดียว โปรดเฟื่องพิจาณาจากพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ทุกรัชกาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระมหากษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์ ดูเถิด จะเห็นได้ว่าแต่ละพระองค์ไม่ทรงเคยทอดทิ้งงานด้านการศึกษา มีแต่จะอุดหนุนคำชู้ให้เจริญยิ่งขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะยิ่งในรัชกาลที่ ๕ และรัชกาลที่ ๖ อันเป็นสมัยแห่งการปฏิรูปการศึกษาในก้าวแรก และในรัชกาลปัจจุบัน อันเป็นสมัยแห่งการปฏิรูปการศึกษาในก้าวต่อมา จักเห็นได้ว่างานด้านการศึกษาในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของระบบการศึกษาไทยทั้งสองสมัย ได้รับพระบรมราชูปถัมภ์เป็นพิเศษจากพระมหากษัตริย์แห่งรัชสมัยนั้นๆ อย่างล้นเหลือเกินกว่าจะแจกแจงเป็นรายพระราชกรณียกิจได้หมดถ้วน

ขอพวกเราจงมุ่งมั่นเจริญรอยพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการพัฒนาการศึกษาของชาติ อย่ายำได้เคลื่อนคลาดหรือทอดถอย เพื่อฉลองพระมหากรุณาธิคุณทั้งนั้น ด้วยความกตัญญูกตเวที แม้งานปฏิรูปการศึกษาจะเป็นงานที่ต้องการแรงกาย แรงใจ และความทุ่มเทอย่างหนักจากพวกเราทุกคน แต่ก็จงมั่นเถิดว่า ผลสัมฤทธิ์และความสำเร็จที่จะบังเกิดมีขึ้น จักเป็นเสมือนดั่งต้นไม้เงินทองที่เกิดจากน้ำพักน้ำแรงของเรา สำหรับหลั่งไหลล้นเกล้าหลั่งไหลล้นเกล้าเป็นปฏิบัติบูชา อันไม่มีบูชาสักการะอื่นใดเทียบเทียม

“อันใดเล่าจะนำชาติ
แต่ละพระองค์ทรงนำพา

ชนฉลาดเท่าการศึกษา
พลกไทยให้เล่าเรียน”

ธงทอง จันทรางศุ
ชัชพล ไชยพร

หลักการทรงงาน

การศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ

การที่จะพระราชทานโครงการใดโครงการหนึ่งนั้น ทรงศึกษาข้อมูลรายละเอียดอย่างเป็นระบบ ทั้งจากข้อมูลเบื้องต้น จากเอกสารแผนที่ สอบถามจากเจ้าหน้าที่ นักวิชาการและราษฎรในพื้นที่ ให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อที่จะพระราชทานความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ตรงตามความต้องการของประชาชน

ทำตามลำดับขั้น

“การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน ใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้อง เมื่อได้พื้นฐานที่มั่นคงพอสมควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นสูงขึ้นไปโดยลำดับต่อไป”

รู้ รัก สามัคคี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสในเรื่อง “รู้ รัก สามัคคี” มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคำสามคำที่มีค่าและมีความหมายลึกซึ้ง พร้อมทั้งสามารถปรับใช้ได้ทุกยุคทุกสมัย

รู้ : การที่เราจะลงมือทำสิ่งใดนั้น จะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหาและรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหา

รัก : คือความรัก เมื่อเรารู้ครบด้วยกระบวนการแล้ว จะต้องมีความรัก การพิจารณาที่จะเข้าไปลงมือปฏิบัติแก้ไขปัญหานั้นๆ

สามัคคี : การที่จะลงมือปฏิบัตินั้น ควร
คำนึงเสมอว่าเราจะทำงานคนเดียวไม่ได้ ต้อง
ทำงานร่วมมือร่วมใจเป็นองค์กร เป็นหมู่คณะ
จึงจะมีพลังเข้าไปแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ระเบิดจากข้างใน

พระองค์ทรงมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคน
คือ ต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่
เราเข้าไปพัฒนา ให้มีสภาพพร้อมที่จะรับเสีย
ก่อน แล้วจึงค่อยออกมาสู่สังคมภายนอก มิใช่
การนำความเจริญหรือบุคคลจากสังคม
ภายนอก เข้าไปหาชุมชนหมู่บ้านที่ยังไม่ทันได้มีโอกาสเตรียมตัวหรือตั้งตัว

แก้ไขปัญหาคู่จุดเล็ก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเปี่ยมไปด้วยพระอัจฉริยภาพในการแก้ปัญหา ทรงมองปัญหาใน
ภาพรวม (Macro) ก่อนเสมอ แต่การแก้ไขปัญหาคู่จุดเล็ก (Micro) คือ การแก้
ปัญหาเฉพาะหน้าที่คนมักจะมีมองข้าม ดังพระราชดำรัสตอนหนึ่งว่า “ถ้าปวดหัว ก็คิดอะไรไม่ออก เป็นอย่างนั้น
ต้องแก้ไขการปวดหัวเสียก่อน มันไม่ได้เป็นการแก้ไขอาการจริง แต่ต้องการแก้ปวดหัวก่อนเพื่อให้อยู่ใน
สภาพที่คิดได้”

ทำงานอย่างมีความสุข

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระเกษมสำราญและทรงมีความสุขทุกคราที่จะช่วยเหลือประชาชน
ซึ่งเคยรับสั่งครั้งหนึ่งว่า “...ทำงานกับฉัน ฉันไม่มีอะไรจะให้ นอกจากการมีความสุขร่วมกันในการทำ
ประโยชน์ให้กับผู้อื่น...”

หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสาน
งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้รวบรวมไว้ อันมีลักษณะที่ทรงยึดการดำเนินงานในลักษณะทาง
สายกลาง มีความสอดคล้องกับสิ่งรอบตัวและสามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อให้ทุกท่านได้ยึดถือเป็นแบบอย่าง
เพื่อนำมาปรับใช้ให้บังเกิดผล ทั้งต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติ

ที่มา : สารสัมพันธ์
สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
ปีที่ 6 ฉบับที่ 12 ประจำเดือนธันวาคม 2550

**พระบรมราชาโฆวาท และ พระราชดำรัส บกสวณ
ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ที่พระราชทานแก่ครูและนักเรียน**

“ครูที่แท้นั้นเป็นผู้ทำแต่ความดี คือต้องหมั่นขยันและอดทน พากเพียร ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ต้องหนักแน่น อดกลั้นและอดทน ต้องรักขานินย สำรวม ระวังความประพฤติ ปฏิบัติของตนให้อยู่ในระเบียบ แบบแผนที่ตั้งงาม ต้องปลื้มตัว ปลื้มใจจากความสะอาดสบาย และความสนุกรื่นเริงที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิของตน ต้องตั้งใจให้มั่นคงแน่วแน่ ต้องซื่อสัตย์ รักษา ความจริงใจ ต้องเมตตาหวังดี ต้องวางใจเป็นกลางไม่ปล่อยไปตามอำนาจคติ ต้องอบรมปัญญาให้เพิ่มพูนสมบูรณ์ขึ้น ทั้งด้าน วิทยาการและความฉลาดรอบรู้ในเหตุและผล...”

**พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่ครูอาวุโส ประจำปี 2522 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2523**

“...สังคมและบ้านเมืองใด ให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะกันทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมือง นั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ สามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด ผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาทุกๆ คน จึงต้องถือว่า ตัวของท่านมีความรับผิดชอบต่อชาติบ้านเมืองอยู่อย่างเต็มที่ในอันที่จะต้องปฏิบัติ หน้าที่ให้เที่ยงตรง ถูกต้อง สมบูรณ์โดยเต็มกำลัง...”

**พระบรมราชาโฆวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัลฯ
ณ ศาลาดุสิตาลัย เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2524**

“...ผู้ที่เป็นครูอาจารย์นั้น วิชาจะมีแต่ความรู้ในทางวิชาการและในทางการสอนเท่านั้นก็หาไม่ จะต้องรู้จักอบรมเด็กทั้งใน ด้านศีลธรรมจรรยาและวัฒนธรรม รวมทั้งให้มีความสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่ด้วย...”

**พระบรมราชาโฆวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พิธีพระราชทานปริญญาบัตรของวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2503**

“...ความรู้ที่ใช้ได้ผลนั้น ต้องเป็นความรู้ที่ถูกต้อง แม่นยำ ชำนาญ นำมาใช้การได้ทันที และนอกจากความรู้ด้านลึก คือ วิชา เฉพาะสาขาที่ศึกษามาโดยตรงแล้ว ความรู้ด้านกว้าง คือ วิชาการอื่นๆ ทั่วไป ย่อมเป็นปัจจัยประกอบส่งเสริมอีกส่วนหนึ่งด้วย...”

**พระบรมราชาโฆวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2532**

“...ครูจะต้องตั้งใจในความดีอยู่ตลอดเวลา แม้จะเหน็ดเหนื่อยเท่าไรก็ต้องอดทนเพื่อพิสูจน์ว่าครูนี้เป็นที่เคารพสักการะได้ แต่ถ้าครูไม่ตั้งใจในศีลธรรม ถ้าครูไม่ทำตัวเป็นผู้ใหญ่ เด็กจะเคารพได้อย่างไร...”

**พระบรมราชาโฆวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่คณะครูโรงเรียนราษฎร์ทั่วราชอาณาจักร ณ ศาลาภักดิ์มณีย์ เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2513**

แนะนำ รัฐมนตรีว่าการ และช่วยว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรัฐมนตรีเพื่อบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีนายจурินทร์ ลักษณะวิศิษฏ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ คนที่ ๕๒ นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ และนางสาวนริศรา ชวาลตันพิพัทธ์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

นายจूरินทร์ ลักษณะวิศิษฏ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติส่วนตัว

- เกิดวันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ.๒๔๙๙
- ที่อยู่ พรรคประชาธิปัตย์ ๖๗ ถ.เศรษฐศิริ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐
- โทร.๐๒ ๒๗๐ ๐๐๓๖ โทรสาร ๐๒ ๒๗๙ ๖๐๘๖
- Email : jurin@democrat.or.th

ประวัติการศึกษา

- ประถมศึกษา : โรงเรียนศิริราชบุรีวิทยา จังหวัดพังงา (สอบได้ที่ ๑ ของจังหวัด)
- มัธยมศึกษา : โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
- ปริญญาตรี : รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปริญญาโท : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะและการวางแผน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

ประวัติการทำงานและ
ประสบการณ์การทำงาน
ทางการเมือง

- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ.๒๕๒๙, ๒๕๓๑, ๒๕๓๕/๑, ๒๕๓๕/๒, ๒๕๓๘, ๒๕๓๙, ๒๕๔๔, ๒๕๔๘, ๒๕๕๑
- เลขานุการคณะกรรมการการทอ่งเที่ยว ปี ๒๕๒๙ - ๒๕๓๑
- เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ปี ๒๕๓๑
- รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ปี ๒๕๓๒
- เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี ๒๕๓๓
- โฆษกพรรคประชาธิปัตย์ ปี ๒๕๓๒ - ๒๕๓๕
- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ปี ๒๕๓๕
- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี ๒๕๓๗
- ประธานคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมฝ่ายค้าน ปี ๒๕๓๙ - ๒๕๔๐
- ประธานคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล ปี ๒๕๔๐ - ๒๕๔๓
- รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ปี ๒๕๔๐ - ๒๕๔๓
- ประธานคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมฝ่ายค้าน ปี ๒๕๔๔ - ๕ ม.ค.๒๕๔๘
- ที่ปรึกษาคณะกรรมการกิจการสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี ๒๕๔๘
- รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ปี ๒๕๔๖ - ปัจจุบัน
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงปัจจุบัน

ผลงาน

- ปี ๒๕๒๙ ได้รับเลือกเป็น ส.ส.ดาวรุ่ง (ส.ส.ใหม่ดีเด่น) โดยสื่อมวลชนสายรัฐสภา
- ปี ๒๕๓๐ ได้รับคัดเลือกจากสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ให้เป็นคณะกรรมการดีเด่น กรณีทวงคืนทับหลังนารายณ์บรรทมสินธุ์ จากสหรัฐอเมริกา ของคณะกรรมการการทอ่งเที่ยว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- ปี ๒๕๓๓ ได้รับเลือกเป็นนักศึกษาดูงาน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เนื่องในโอกาสครบรอบ ๒๔ ปี ของการสถาปนาสถาบัน
- ปี ๒๕๓๔ ได้รับเลือกตั้งเป็นศิษย์เก่าดีเด่นสมาคมรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปี ๒๕๓๗ ได้รับเลือกเป็นนักศึกษาดูงาน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เนื่องในโอกาสครบรอบ ๒๘ ปี ของการสถาปนาสถาบัน
- ปี ๒๕๔๕ นักศึกษาเก่าดีเด่นของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (เนื่องในโอกาสโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ครบรอบ ๑๒๐ ปี)

ที่มา : เว็บไซต์ของสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ

นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติส่วนตัว	<ul style="list-style-type: none"> ● บิดา นายจักษ์คิม แซ่ตั้ง ● มารดา นางชัชมพร เล่าห์รุ่งโรจน์ ● คู่สมรส นางวรวรรณ บรรณวัฒน์
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> ● ประถมศึกษา : โรงเรียนแม่สอด ● มัธยมศึกษาตอนต้น : โรงเรียนสรวรพิทยาคม ● มัธยมศึกษาตอนปลาย : โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพญาไท ● อุดมศึกษา : วิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประวัติการเมือง	<ul style="list-style-type: none"> ● สมาชิกสภาจังหวัด พ.ศ.๒๕๓๘ ● สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก สมัยแรก พ.ศ.๒๕๓๙ - ๒๕๔๓ ● สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก เขต ๒ พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๗ ● สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก เขต ๒ พ.ศ.๒๕๔๘ - ๒๕๕๙ ● สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก พ.ศ.๒๕๕๑ ● รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงปัจจุบัน
ตำแหน่งทางการเมือง	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ● ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการพลังงานสภาผู้แทนราษฎร ● ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการทหารสภาผู้แทนราษฎร ● คณะกรรมาธิการวิสามัญงบประมาณ ● คณะกรรมาธิการคมนาคมสภาผู้แทนราษฎร ● คณะกรรมาธิการติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร ● รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์
ประสบการณ์การทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> ● ที่ปรึกษากรรมาธิการการค้าจังหวัดตาก ● ที่ปรึกษาสภาอุตสาหกรรมจังหวัดตาก

ที่มา : เว็บไซต์ของสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ

นางสาวนริศรา ชวาลตันพิพัทธ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติส่วนตัว	<ul style="list-style-type: none">● เกิดวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๑๑
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none">● ปริญญาตรี : การศึกษาศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ ๒ พ.ศ.๒๕๓๓ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ● ปริญญาโท : Master of Arts, Webster University สหรัฐอเมริกา
ประวัติการทำงาน	<ul style="list-style-type: none">● รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงปัจจุบัน● ที่ปรึกษารองประธานสภาผู้แทนราษฎร● กรรมการ บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน)● กรรมการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

ที่มา : เว็บไซต์ของสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ

ปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2

ภารกิจสร้างคุณภาพการศึกษาให้สังคมไทย

นับตั้งแต่การประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งถือเป็นการปฏิรูปการศึกษาของไทย จนถึงขณะนี้เกือบ 10 ปีผ่านแล้ว แม้หลายเสียงจะบอกว่าการปฏิรูปการศึกษารอบที่ผ่านมามีได้ “ล้มเหลว” แต่อีกหลายเสียงมองว่ายังมีหลายเรื่องที่ยังไม่ถึงถึงจุดหมายต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนา

จากการสรุปผลการปฏิรูปการศึกษาในรอบ 9 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2542-2551) โดย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(สทศ.) ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการปฏิรูปการศึกษาที่น่าสนใจคือ

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในทุกระดับการศึกษายังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยปัญหาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญได้แก่ผลการทดสอบระดับชาติพบว่าคุณภาพผู้เรียนยังไม่น่าพอใจ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหลักคือสถานศึกษาจำนวนมากหนึ่งขาดแคลนครู หลักสูตรการเรียนการสอนและประเมินผลยังไม่มีความพร้อม ส่วนการอาชีวศึกษานั้น พบว่าเด็กไม่นิยมเรียนและออกกลางคันจำนวนมาก ขณะที่ระดับอุดมศึกษาที่เน้นการผลิตบัณฑิตเชิงปริมาณ ขาดการเชื่อมโยงกับการทำงาน ซึ่งในภาพรวมนั้นพบว่าสถานศึกษามีคุณภาพที่แตกต่างกัน

การผลิตและพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์ ยังมีปัญหาขาดแคลนครูทั้งปริมาณและคุณภาพ หลักสูตรการผลิตครูไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง อีกทั้งคนดี คนเก่งก็ไม่ต้องมาเป็นครู ส่วนการประเมินผลวิทยฐานะครู ก็ไม่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาและการมีส่วนร่วม แม้ว่าการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา จะมีการปรับโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ครั้งใหญ่ทั้งในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาคที่มีการตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อกระจายอำนาจในการบริหารจัดการ แต่พบว่าการปรับโครงสร้าง ศธ.ยังมีปัญหาอีกหลายด้าน เช่น ส่วนกลางมีการขยายหน่วยงาน

และบุคลากร ทั้งๆ ที่ควรจะลดขนาดลง ไม่มีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาไม่สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทที่กฎหมายกำหนด ส่วนสถานศึกษาที่ยังไม่เป็นนิติบุคคลอย่างไรก็ตามที่ผ่านมามีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว 381 แห่ง แต่การถ่ายโอนการศึกษามีความล่าช้า แนวนโยบายไม่ชัดเจน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดบุคลากรที่มีความเข้าใจในการจัดการศึกษา

การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ในกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ และผู้เรียนการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี แต่ปีการศึกษาเฉลี่ยในปี 2549 สำหรับประชากรวัยแรงงานอายุ 15-59 ปี อยู่ที่ 8.7 ปี ขณะที่เป้าหมายที่วางไว้อยู่ที่ 9.5 ปี นอกจากนี้พบว่า ท้องถิ่นยังไม่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนขยายโอกาสคุณภาพไม่เพียงพอ นโยบายให้บริการทางการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสยังไม่ชัดเจน ขาดการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และสายอาชีวศึกษามีผู้เข้าเรียนน้อย

การผลิตและพัฒนากำลังคน พบว่าขาดแคลนกำลังคนระดับกลางหรือระดับปฏิบัติการ โดยผู้สำเร็จอาชีวศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานน้อยเพียงร้อยละ 25 นอกนั้นศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สถานประกอบการต้องเสียเวลาพัฒนาทักษะผู้จบใหม่เพิ่มเติมกำลังคนที่ผลิตขาดการคิดวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหาในงาน เป็นต้น

การเงินเพื่อการศึกษา ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา รัฐยังขาดการส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและบริการการศึกษา การจัดสรรทรัพยากรที่มีจำกัดยังไม่มีประสิทธิภาพ มีการระดมทุนเพื่อการศึกษาค่อนข้างน้อย การอุดหนุนผู้เรียนในสถานศึกษาของรัฐและเอกชนมีความแตกต่างกัน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่สามารถเป็นนิติบุคคลได้อย่างแท้จริง และยังคงขาดแรงจูงใจในการบริหารจัดการเพื่อการแข่งขันเพื่อให้นักศึกษามีคุณภาพและมาตรฐาน

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รอบ 9 ปีที่ผ่านมามีการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์มากกว่าเนื้อหาสาระในสื่อเทคโนโลยี และการพัฒนาครูให้มีความสามารถด้านเทคโนโลยี ส่วนครูและนักเรียนก็นำความรู้ด้านเทคโนโลยีไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและการพัฒนาตนเองน้อยมาก ขณะที่สถานศึกษามีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ

กฎหมายการศึกษา ที่ผ่านมากฎหมายด้านการศึกษายังไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการศึกษาบางเรื่องยังขาดกฎหมายรองรับ ขาดระบบการส่งเสริมให้ความรู้และมาตรการบังคับใช้แก่ฝ่ายปฏิบัติ โดยที่หน่วยงานส่วนกลางเน้นใช้กฎหมายเพื่อปรับโครงสร้างมากกว่าการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

จากผลสรุปที่ปรากฏออกมานั้น ทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า 9 ปีของการปฏิรูปการศึกษายังไม่บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะประเด็นเรื่องคุณภาพการศึกษา ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ภายใต้การนำของ “รศ.ธงทอง จันทรางศุ” เลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้เปิดเวทีสัมมนาระดมความคิดเห็น “ทิศทางเพื่อการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2” ขึ้น เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2551 เพื่อให้ได้ประเด็นและรายละเอียดที่ชัดเจน สำหรับการเดินหน้าปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 โดยเชิญผู้บริหารองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมในการเสวนาจำนวนมาก

ศ.นพ.เกษม วัฒนชัย องคมนตรี ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความคิดเห็นไว้ในเวทีดังกล่าวถึงมุมมองการปฏิรูปการศึกษา คือ การปรับเปลี่ยนระบบและนโยบายการศึกษาของชาติ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและนอกประเทศ โดยต้องไม่ติดกรอบเรื่องระยะเวลา เนื่องจากสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นเราต้องเฝ้าระวังและปรับเปลี่ยนระบบและนโยบายการศึกษาของชาติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยการจัดการศึกษาจะต้องไม่คำนึงถึงเฉพาะหลักสูตรสายสามัญศึกษาที่จัดให้กับเด็กและเยาวชนเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชาติและต้องจัดให้กับประชาชนทั้งในชนบท ชาวไร่ ชาวนา และผู้ด้อยโอกาสอื่นๆ ด้วย นอกจากนี้ ศ.นพ.เกษม ยังเรียกร้องให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาซึ่งเป็นองค์กรที่ดูแลการศึกษาอาชีวศึกษาจัดทำมาตรฐานกลางวิชาชีพ เพื่อให้นักศึกษาจบออกมาเป็นช่างฝีมือที่มีคุณภาพ แก้ปัญหาเรียนจบออกมาแล้วทำงานไม่เป็น อีกทั้งหากสามารถทำได้เช่นนั้นคนก็จะเข้ามาเรียนสายอาชีวศึกษามากขึ้นตามไปด้วย

องคมนตรีกล่าวอีกว่า จุดแตกหักของการปฏิรูปการศึกษาในช่วงเวลา 2552-2560 คือเรื่องคุณภาพการศึกษา ที่ต้อง

เพิ่มให้กับการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ ซึ่งเรื่องคุณภาพการศึกษานั้น ต้องคำนึงถึงอยู่ 2 ประเด็น ได้แก่ การศึกษาที่มีคุณภาพและการศึกษาที่จะสร้างอุปนิสัยคนในชาติที่เราต้องการ อันเป็นเรื่องสำคัญเนื่องจากนักเรียนต้องเติบโต และอยู่ในสังคมเป็นระยะเวลานาน ดังนั้น ควรกำหนดว่าเราจะสร้างนิสัยพลเมืองไทยอย่างไร คุณลักษณะเก่ง ดี มีสุขเป็นอย่างไร ตนเห็นว่าอุปนิสัยสำคัญที่เราต้องสร้าง คือ การสร้างนักเรียนที่มีความดี ยึดความถูกต้องชอบธรรมเพื่อให้เป็นนิสัยที่ติดตัวคนไทย

“เรื่องสำคัญที่สุดของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ครู โดยต้องหาคนที่เหมาะสมมาเป็นครู โดยหลักสูตรผลิตครูนั้น ควรยกเลิกระบบผลิตครูเอกประถมศึกษ เอกมัธยมศึกษา แต่เปลี่ยนเป็นเอกภาษาไทย เอกภาษาอังกฤษ เอกคอมพิวเตอร์ตามวิชาแทน เพื่อให้มีครูที่เก่งเฉพาะวิชา ไม่ใช่ครูคนเดียวสามารถสอนทุกวิชาเหมือนอดีตที่ผ่านมา ซึ่งหลักสูตรการผลิตครูควรเรียน 6 ปี โดยเรียน 4 ปีเต็มบวกรวิชาครูอีก 1 ปี และอีก 1 ปี ไปฝึกกับครูที่มีความเชี่ยวชาญในวิชานั้นๆ เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในวิชาที่ศึกษาจบออกมา แล้วได้รับเงินเดือนเช่นเดียวกับแพทย์ จะทำให้ได้คนดี คนเก่งมาเป็นครู นอกจากนี้ ต้องพัฒนาครูประจำการให้ดีและเก่งขึ้นเรื่อยๆ ให้เป็นครูหวดตา แต่ระบบพัฒนาครูปัจจุบันไม่ได้ให้การพัฒนาที่เป็นเรื่องเป็นราว ครูเสียเวลากับการเขียนผลงานวิชาการขอตำแหน่งให้ตนเอง และเสียเวลาในการตอบแบบสอบถาม ทำให้ไม่มีเวลาสอนหนังสือ ซึ่งการพัฒนาครูก็ต้องรับฟังเสียงจากครูทั่วประเทศด้วย” ศ.นพ.เกษมกล่าว

องคมนตรี กล่าวต่อไปว่า การปฏิรูปการศึกษาต้องออกแบบการศึกษาให้ครูสอนได้ดีที่สุด และนักเรียนเรียนได้ดีที่สุด ไม่ใช่ออกแบบระบบให้ผู้บริหารได้เลื่อนระดับสูงขึ้น เพื่อให้ครูมีความสุขกับการเป็นครูมั่นใจในวิชาที่สอน และเกิดการพัฒนาดังกล่าว หลักสูตรการสอนต้องเปลี่ยนเป็นหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้ ครูต้องสอนเพื่อการเรียนรู้ของเด็ก ไม่ใช่เพื่อให้เด็กอ่านออกเขียนได้ที่สำคัญการจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงความทั่วถึงในการรับการศึกษาของคนไทย เพราะทุกคนมีสิทธิ์ว่าจะจัดการศึกษาให้แล้ว แต่หากจะไม่มาเรียนก็ไม่สนใจ รัฐต้องดูแลเรื่องความเต็มใจในการรับการศึกษา โดยให้คนไทยทุกกลุ่มทั้งในเมือง ชนบท คนทำงาน ผู้สูงอายุ และกลุ่มเด็กพิเศษ เกิดความเต็มใจที่จะรับการศึกษาด้วย ส่วนการศึกษาตามแนวชายแดนนั้น ขอให้ผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการดูแลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระยาที่

ทรงออกแบบไว้ ซึ่งจะช่วยให้เรื่องความมั่นคงของชาติได้ดีที่สุด

“สิ่งสำคัญคือเรื่องงบประมาณด้านการศึกษา ที่ผ่านมา ๖๓ ปี การศึกษาที่ได้รับมามีฉ้อราษฎร์บังหลวง เหลือสำหรับการพัฒนาการศึกษาไม่เท่าไร ที่พวกเราไม่จัดการเพราะมีการกินกันทุกจุด ทำให้ระบบการศึกษาไม่ไปรอด ทั้งที่ทุ้มงบประมาณ 3 แสนกว่าล้านบาทปี ดังนั้นต้องให้ความสำคัญกับการจัดระบบธรรมาภิบาลปฏิบัติให้ลงไปสู่ทุกภาคส่วนของการบริหารการศึกษา อยากให้ทุกโรงเรียนติดป้ายเขตปลอดคอร์รัปชันและฝากผู้บริหารองค์กรหลักทั้ง 5 แห่งขอให้เอาจริงเรื่องวินัยผู้บริหารกับการลงโทษครูที่ฉ้อราษฎร์บังหลวง และให้กำหนดบทลงโทษให้หนักหากต้องไล่ออกปลดออกก็ต้องทำ แล้วไปเพิ่มเรื่องคุณธรรมเพื่อให้งบประมาณลงไปถึงระบบการศึกษาอย่างแท้จริง ไม่เฉพาะครูเท่านั้นฝ่ายการเมืองก็มี จึงอยากขอให้ทุกคนเป็นเจ้าของประเทศไทยอยากให้ช่วยกัน” ศ.นพ.เกษมกล่าว

ด้าน ศ.ดร. วิจิตร ศรีสอ้าน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์กล่าวว่า การปฏิรูปกรอบแรกยึดหลักปฏิรูปผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่เนื่องจากต้องมีการปรับเปลี่ยนหลายด้านลำพังการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างเดียวคงทำได้ไม่เต็มที่ ต้องมีการปรับการบริหารจัดการ จึงนำสู่การปฏิรูป 3 เรื่อง คือ โครงสร้าง ครู และบุคลากร และทรัพยากร แต่ต้องยอมรับว่าด้านครูและบุคลากรซึ่งเป็นส่วนสำคัญ แต่มีการขับเคลื่อนได้น้อย ดังนั้น จึงเห็นว่าในการปฏิรูปต่อไปนั้น สามารถยึดแนวทางส่วนใหญ่จากการปฏิรูปรอบแรกได้ แต่ควรมีการทบทวนและจัดลำดับความสำคัญ โดยสิ่งแรกที่ควรให้ความสำคัญคือ การแก้ปัญหาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยจะต้องยกเรื่องการพัฒนาคุณภาพเป็นพระเอกในเรื่องนี้

ขณะที่ ศ.ดร. ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษารอบสองควรมีการลงทุนการศึกษามากขึ้น โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ โดยเน้นความเท่าเทียมทางการศึกษา และสนับสนุนให้เอกชนมีบทบาททางการศึกษามากขึ้น ทั้งนี้ ข้อเสนอเพื่อพัฒนาการศึกษาไทยในอนาคตนั้น ประชาชนและแนวคิดการจัดการศึกษาต้องเน้นการสร้างคนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ให้มีสัมมาอาชีพ มีความสามารถในการปรับตัว สามารถดำรงชีวิตได้ตามอัธยาศัย เน้นการจัดการศึกษาให้เข้าถึงความรู้มากกว่าการจดจำเนื้อหา นอกจากนี้ให้ความสำคัญกับความเป็นไทยแล้ว การจัดการศึกษาจะต้องเน้นไปที่การเป็นสังคมโลกด้วย

“การปฏิรูปรอบใหม่ควรมีปรัชญาหลักว่าเราจะมุ่งเรื่องใด ซึ่งในส่วนของผู้เรียนนั้น ควรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและต้องเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งต้องเน้นการมีส่วนร่วม บทบาทครู ผู้ปกครอง ครอบครัว ท้องถิ่น และการบริหารจัดการต้องกระจายอำนาจมีอิสระในการจัดการศึกษา เข้าถึงท้องถิ่นและประชากรระดับต่างๆ ขณะเดียวกันการติดตามประเมินผลก็ต้องมี

ประสิทธิภาพ คำนึงถึงการศึกษาในสามมิติ โดยพิจารณาว่า ปฏิรูปอะไร เพื่ออะไร และมีจุดมุ่งหมายอย่างไร “ใช้อะไรเป็นตัวกำหนด” ศ.ดร. ยงยุทธกล่าว

ผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กล่าวอีกว่า จุดสำคัญคือต้องให้ผู้เรียนรู้เนื้อหา ไม่ใช่อ่านเป็นเขียนเป็นเท่านั้น ส่วนครูก็ต้องได้รับการเชิดชู โดยเฉพาะเรื่องรายได้ต้องเหมาะสม การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ต้องเพิ่มในเชิงคุณภาพ ไม่ใช่เพิ่มเชิงปริมาณอย่างเดียว สำหรับการผลิตและพัฒนาคนสังคมไทยต้องเปลี่ยนจากการเป็นแรงงานฝีมือไปสู่การใช้สมองสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ รัฐต้องช่วยลดภาระการศึกษาของผู้เรียน ดังนั้นเรื่องการกู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณา นอกจากนี้ต้องสร้างคนให้ใช้เทคโนโลยีเป็น เพราะสิ่งสำคัญไม่ใช่เพียงฮาร์ดแวร์หรือซอฟต์แวร์เท่านั้น

หลังจากเปิดเวทีดังกล่าว รศ.ชงทอง ได้สรุปแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ว่า จะต้องเน้นหนักไปที่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ 1.การพัฒนาคุณภาพครู ทำอย่างไรให้ได้ครูที่มีคุณภาพ มีการพัฒนาครูประจำการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยให้ครูมีขวัญกำลังใจและภาคภูมิใจในการเป็นครู 2.การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ทั่วถึง ไม่มีเด็กตกหล่นอยู่นอกระบบการศึกษา ซึ่งเด็กต้องได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และ 3.การจัดการบริหารจัดการงบประมาณให้เน้นไปที่ตัวครูและเด็กเป็นสำคัญ

“สิ่งสำคัญอีกประการนอกเหนือจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ เด็กต้องเรียนรู้ที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตเพื่อดูแลตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายที่นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ให้ไว้ว่า จะเน้นเรื่องคุณภาพการศึกษาควบคู่กับคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นไทย ทั้งนี้ สกศ.จะจัดประชุมอย่างเป็นทางการร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและเปิดเวทีเพื่อระดมความคิดเห็นเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้เดินหน้าต่อไป”

การศึกษาปัญหาและรู้ถึงข้ออ่อนด้อย พร้อมทั้งประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการและแนวทางการแก้ไขการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมามีทั้งระบบ ผนวกกับเสียงสะท้อนจากทุกฝ่ายที่ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ด้วยความมุ่งหวังเดียวกันคือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับเด็กและสังคมไทย คงจะทำให้การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 เดินหน้าไปได้อย่างแน่นอน

“ไทย-มาเลเซีย ร่วมพัฒนาการศึกษาด้วยงานวิจัย”

เมื่อวันที่ 17-21 พฤศจิกายน 2551 ดิฉันได้มีโอกาสเดินทางไปประเทศมาเลเซีย ร่วมกับคณะของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในความร่วมมือกันจัดการประชุมทางวิชาการด้านวิจัยการศึกษา ไทย-มาเลเซีย ครั้งที่ 1 จัดขึ้น ณ โรงแรมซัมมิท เมืองสุบังกายา รัฐสลังงอร์

กระทรวงศึกษาธิการ ประเทศมาเลเซีย โดย Educational Planning and Research Division ในฐานะเจ้าภาพ ได้ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี และให้ความสนใจกับการประชุมในครั้งนี้มาก โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ “ดาโต๊ะ ราซารีบิน อัสมาอิล” ให้เกียรติเป็นประธานเปิดงาน

หลังจากนั้น ท่านให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนถึงความร่วมมือกันทั้งสองประเทศนี้ว่า เป็นการเปิดรับแนวคิดใหม่ในการสร้างประสบการณ์ให้กับครู และผู้เรียน นอกจากนี้ความร่วมมือทางวิชาการในลักษณะนี้ เป็นการพัฒนาองค์กรให้มีศักยภาพและนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษารอบที่สองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากการให้สัมภาษณ์ของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้เราทราบว่า มาเลเซียให้ความสำคัญ

สำคัญกับพัฒนาครูด้วยการส่งเสริมให้ครูทำงานวิจัย ซึ่งเป็นหนึ่งในแก่นนโยบายหลักของการพัฒนาครู ขณะนี้มาเลเซียต้องการงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาถึง 50 เรื่อง และต้องการบุคลากรเพื่อทำงานวิจัยดังกล่าวจำนวนหนึ่งหมื่นคน ซึ่งสอดคล้องกับการนำเสนองานวิจัย จะเห็นว่าส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในชั้นเรียนที่นำปัญหาการเรียนรู้อุปสรรคของเด็กมาเป็นตัวตั้ง ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด เช่น การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนโดยใช้การระดมความคิดจากครูภาพ การพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์โดยใช้เกม การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนโดยใช้เทคนิคต่างๆ รวมไปถึงการพัฒนาทักษะการอ่านคัมภีร์อัลกุรอ่าน เป็นต้น ซึ่งผลงานวิจัยที่นำเสนอจะเน้นในเรื่องของการบูรณาการ ICT ที่ใช้ในการเรียนการสอนในโครงการ Smart Schools เรื่องการศึกษาปฐมวัย การประเมินผลโครงการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่ใช้ภาษาอังกฤษ และปัจจัยด้านครูที่นำไปสู่ความสำเร็จ เป็นต้น

ส่วนประเทศไทยได้นำเสนอผลงานวิจัยที่เป็นการพัฒนา นโยบายและแผนการจัดการศึกษา 4 เรื่อง ได้แก่ ความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาเพื่อป้องกัน การส่งเสริม

การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) การประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาไทย และเรื่อง การจัดการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้ง การนำเสนอการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสร้างสันติวัฒนธรรมในสถานศึกษา การใช้ ICT ในสถานศึกษา และการใช้แหล่งเรียนรู้และ ภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา เป็นต้น

โอกาสนี้ ดร.ศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะหัวหน้าคณะนักวิจัยการศึกษาจากประเทศไทย กล่าวว่าไทยและมาเลเซียเป็นประเทศเพื่อนบ้านต้องเรียนรู้ซึ่งกันและกัน หากได้ใช้กระบวนการวิจัยเป็นตัวนำเพื่อเชื่อมโยงการศึกษาทั้งสองประเทศจะก่อให้เกิดพลังการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาที่เข้มแข็งและยังเห็นว่าการศึกษาศึกษาต้องขับเคลื่อนงานวิจัยด้านการศึกษา และ ควรเป็นผู้ให้ทิศทาง เพื่อให้การวิจัยสามารถตอบโจทย์ปัญหาการศึกษาของชาติได้อีกทั้งยังสามารถนำผลงานวิจัยมาวางแผนและใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาการศึกษาของประเทศชาติต่อไป

ด้านรองศาสตราจารย์ชงทอง จันทร์หงษ์ เลขานุการสภาการศึกษา ซึ่งให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิดงาน ได้กล่าวถึงความร่วมมือกันพร้อมทั้งสิ่งที่ประเทศไทยสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะเรื่อง ความเชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาของมาเลเซียนั้น อาจทำการศึกษาศึกษาเปรียบเทียบเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมต่อการจัดอิสลามศึกษาในประเทศไทย นอกจากนี้ สกศ.ในฐานะหน่วยงานนโยบายและแผนการศึกษาของประเทศ จะส่งเสริมให้ครูทำงานวิจัยมากขึ้น และจะจัดประชุมวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูได้นำเสนอผลงานวิจัยทางการศึกษา และจะคัดเลือกงานวิจัยที่ดีมีคุณภาพไปนำเสนอในเวทีนานาชาติต่อไปด้วย

ดิฉันเองต้องยอมรับว่า การไปร่วมการประชุมครั้งนี้ นับเป็นประสบการณ์ที่ดีเยี่ยม ได้มีโอกาสพบปะกับครูของมาเลเซียหลายคน แต่ละคนจะมีความภาคภูมิใจในวิชาชีพของตน โดยเฉพาะนางสาวฟาฮานา มูนิรัช (Farhana Munirah) อายุเพียง 26 ปี ยึดอาชีพครูมา 5 ปีแล้ว สอนอยู่ที่โรงเรียนอาคาบานา เปอเชกุตวนากาจัง เป็นโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามระดับมัธยมศึกษา และเป็นหนึ่งใน 88 โรงเรียนทั่วประเทศที่รัฐบาลคัดเลือกให้เข้าโครงการ Smart School

คุณครูฟาฮานาเล่าให้ฟังว่า หลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนไม่แตกต่างกันกับโรงเรียนทั่วไป แต่จะเน้นการใช้ ICT ในโรงเรียนและได้รับการส่งเสริมให้มีคอมพิวเตอร์และเชื่อมต่อมากกว่าโรงเรียนทั่วไป ต้องใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนให้เต็มศักยภาพมากขึ้น ใช้กับหลายวิชาโดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เป็นภาษาอังกฤษโดยรวมๆ แล้วนับเป็นโครงการที่ดีมาก เพราะเด็กมีโอกาสใช้ในการค้นคว้าหาความรู้จาก Internet ได้มากกว่าโรงเรียนปกติทั่วไป สำหรับโรงเรียนที่ตนเองสอนแล้วเด็กจะเรียนรู้ด้านศาสนาค่อนข้างมาก ไม่ค่อยได้รู้เรื่องภายนอกเท่าไรนัก แต่พอมีคอมพิวเตอร์ เด็กได้เรียนรู้มากขึ้น และโดยส่วนตัวแล้ว ชอบบอกว่าชอบคอมพิวเตอร์มาก รู้สึกสนุก ค้นคว้าความรู้ได้มากมาย เด็กเองก็สามารถใช้คอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูลต่างๆ การทำ powerpoint ทำให้เด็กเรียนรู้ว่าจะทำอะไรในการนำเสนองานกับครู เป็นต้น ช่วงนี้เปิดเทอมเธอก็ติดต่อกับนักเรียนทางอินเทอร์เน็ตด้วย

คะฟังแล้วก็รู้สึกชื่นชม เพราะตลอดเวลาที่คุยกันทำทางเธอก็มีความสุขมาก ดวงตาฉายแววกระตือรือร้น และเธอยังบอกอีกว่าที่เลือกเป็นครูก็เพราะคุณพ่อคุณแม่ต่างเป็นครูทั้งคู่ ส่วนการทำงานพิเศษนอกจากเป็นครูนั้น เธอบอกว่าไม่สนใจกับรายได้เท่าไร ส่วนสถานที่สอนพิเศษนักเรียนที่มาเลเซียก็มี ครูสามารถทำเป็นงานเสริมได้ แต่จะต้องสอนให้เต็มที่ตามกำหนดที่โรงเรียนจัดไว้ให้ก่อน และที่สำคัญต้องขออนุญาตจากรัฐบาลก่อนการไปสอนพิเศษด้วย ส่วนใบประกอบวิชาชีพครูนั้นไม่มีเพราะผู้ที่จะเป็นครูได้ จะต้องจบจากโรงเรียนฝึกหัดครูหรือคณะศึกษาศาสตร์ ที่สำคัญรัฐบาลคัดเลือกคนที่เรียนเก่งและเรียนดีมาเป็นครู

ตลอดระยะเวลาของการประชุม ครู อาจารย์ และนักวิชาการทั้งสองประเทศ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งงานวิจัยและประสบการณ์ต่างๆ ร่วมกันอย่างตั้งใจ คณะของมาเลเซียเป็นเจ้าภาพที่ดีมาก เข้ามาพูดคุยหลายคนรู้จักจังหวัดเชียงใหม่และกรุงเทพฯ มองว่าเป็นเมืองที่สวยงามน่าท่องเที่ยว มีแหล่ง Shopping มากมาย และมีความต้องการที่นำมาเสนองานวิจัยที่ประเทศไทย ส่วนคณะของประเทศไทยเอง ทุกคนต่างมีความพร้อมที่จะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาเพื่อเตรียมเป็นเจ้าภาพในเดือนพฤศจิกายน 2552 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาการศึกษาของทั้งสองประเทศ

เป็นที่ทราบกันดีว่า ปัจจุบันเศรษฐกิจโลกกำลังตกต่ำ ประเทศมหาอำนาจหลายๆ ประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ฯลฯ เกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยอย่างไม่เคยเป็นมาก่อนในรอบหลายปี คนตกงานและคนว่างงานมีอัตราที่สูงขึ้นจนน่าตกใจ ประเทศไทยก็ต้องเผชิญวิกฤตเช่นเช่นกัน คนหลากหลายอาชีพต้องปรับตัวให้อยู่รอดในภาวะเศรษฐกิจเช่นนี้ ยิ่งผู้ที่ประกอบอาชีพที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติ อาศัยดินฟ้าอากาศที่คาดคะเนไม่ได้ เช่น เกษตรกรซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ก็ยิ่งต้องเผชิญความเสี่ยงที่สูงขึ้น เช่นนี้แล้วพวกเขาจะอย่างไร ทางออกจะอยู่ทางไหนถึงจะรับและผ่านพ้นภาวะวิกฤตที่กำลังประสบอยู่ และจะยิ่งหนักหน่วงขึ้นในอนาคตได้

มีคำกล่าวว่า “ทุกปัญหา ย่อมมีทางออก” คอลัมน์คิดได้ไงจึงขอนำเสนอตัวอย่างชุมชนที่ประกอบอาชีพหลักคือ การทำกิจกรรมชุมชนหนึ่งที่เคยประสบปัญหาอย่างหนัก ทั้งจากภัยธรรมชาติ และพิษภัยทางเศรษฐกิจ จนคนในชุมชนเกิดหนีสินรุงรัง หนุ่มสาวต่างต้องละถิ่นฐานเข้าไปทำงานในเมือง แต่ปัจจุบันปัญหาเหล่านั้นได้คลี่คลายลงแล้ว คนในชุมชนมีความสุขมากขึ้น มีอาชีพ มีรายได้ และเรียนรู้ที่จะอยู่กับปัญหา ชุมชนนั้นคือ “ชุมชนตำบลไทรย้อย” วิธีการของพวกเขาอาจเป็นทางออกหนึ่งที่หลายคนกำลังตามหา พวกเขาทำได้อย่างไร พวกเขา**คิดได้ไง**

จุดประกายความคิด

“ชุมชนตำบลไทรย้อย” ตั้งอยู่ใน อ.เด่นชัย จ.แพร่ คนในชุมชนประกอบอาชีพกิจกรรมและการแปรรูปทางการเกษตรเป็นหลัก แต่เนื่องจากเกิดปัญหาภัยแล้งทำให้การเกษตรไม่ได้ผล การปลูกพืชก็ใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีจำนวนมาก ทำให้ต้นทุนทางการเกษตรสูง ในขณะที่รายได้ของสมาชิกในครอบครัวลดลง ก่อให้เกิดปัญหาหนีสินล้นพ้นตัว ส่งผลให้คนต้องละถิ่นฐานเข้าไปทำงานในเมือง เหลือเพียงคนชราและเด็ก วิธีชีวิตที่ต่างคนต่างอยู่ ทำให้ชุมชนขาดความเข้มแข็ง

ด้วยตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้ องค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อยจึงได้ร่วมมือกับศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอเด่นชัย ทหาทางแก้ปัญหาเพื่อช่วยเหลือให้ชุมชนเข้มแข็งสามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแนวทางแก้ปัญหา เนื่องจากเห็นความสำเร็จของหลายๆ ชุมชนที่ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงแล้วประสบความสำเร็จ

จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ

ก่อสร้าง “ศูนย์เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนธรรมชาติตำบลไทรน้อย เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง”

จากแนวคิดที่จะน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแนวทางแก้ปัญหาในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อยและศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอเด่นชัย จึงได้ร่วมกันจัดตั้ง “ศูนย์เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนธรรมชาติตำบลไทรน้อย เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง” ขึ้นในปี พ.ศ. 2548 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ “พลิกกำลังภาคีเครือข่ายจัดการศึกษาพัฒนาแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญา ให้เป็นรากฐานความรู้ของชุมชนนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ บนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ภารกิจหลักของศูนย์ คือ “บริการความรู้เรื่องเกษตรธรรมชาติ เกษตรผสมผสานโดยเน้นการเชื่อมโยงทุกกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น การเลี้ยงหมู การเลี้ยงไก่พื้นเมืองระบบธรรมชาติ การเลี้ยงปลา การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ การปลูกพืชผักสวนครัว การผลิตปุ๋ยอินทรีย์”

แต่การก่อตั้งศูนย์เรียนรู้ขึ้นนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือของหลายฝ่าย นอกจากความร่วมมือขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อยกับศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอเด่นชัยที่ร่วมมือกันจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนในตำบลไทรน้อยแล้ว ยังได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการจากผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสวนแสงประทีป (นายประทีป อินแสง) อ.เวียงสา จ.น่าน และได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณดำเนินงานจากศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะปัญหาความยากจน จ.แพร่ และวิธีการที่ใช้เพื่อจัดตั้งศูนย์ คือ การนำกลุ่มผู้นำชุมชน และแกนนำเกษตรกรไปศึกษาดูงานจากสถานประกอบการ กลุ่มเกษตรกร และบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้วิธีประกอบการเกษตรผสมผสานซึ่งสามารถช่วยลดรายจ่ายของครอบครัวได้ เพราะผลผลิตที่ได้สามารถใช้เป็นอาหารในครัวเรือน เมื่อเหลือจากการบริโภคก็สามารถจำหน่ายเป็นการสร้างรายได้ให้ครอบครัว เช่น การปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู เลี้ยงกบ เป็นต้น โดยสถานที่ที่ไปเรียนรู้ดูงาน มี 6 แห่ง ได้แก่

1. ศึกษาเรียนรู้การแก้ไขปัญหาคความยากจน บ้านสามขา ต.หัวเสือ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง
2. ศึกษาแนวทางเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรแบบผสมผสาน ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ อ.แมริม จ.เชียงใหม่
3. ศึกษาแนวทางของบ้านเกษตรกรที่ได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแนวพระราชดำริการเกษตรทฤษฎีใหม่เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไปใช้ในการประกอบอาชีพในพื้นที่อันจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ บ้านคุณสรุชัย มรกตวิจิตรการ บ้านเลขที่ 94 หมู่ที่ 2 บ้านป่าไผ่ ต.แม่โป่ง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่

4.ศึกษารับบริหารจัดการศักยภาพของพลังกลุ่ม ในการทำมาหากิน ณ ปางควาย ต.ท่าข้าวเปลือก อ.แม่จัน จ.เชียงราย

5. ศึกษาการทำเกษตรผสมผสาน บ้านนายประทีป อินแสง ต.กลางเวียง อ.เวียงสา จ.น่าน

6. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย ศึกษางานที่ศูนย์เรียนรู้วิถีการเกษตรธรรมชาติมาเบื้องต้น โดยได้ร่วมเป็นเครือข่ายของมูลนิธิวิถีการเกษตรธรรมชาติ และสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง

หลังจากศึกษาดูงานในแหล่งเรียนรู้ต่างๆ แล้ว ได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นนำองค์ความรู้และกรณีศึกษาต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาดูงานทั้งในด้านการเกษตรธรรมชาติและและการจัดการที่ดิน มาสร้างให้เป็นแหล่งเรียนรู้ขึ้นในตำบลไทรย้อย เพื่อให้เกษตรกรประชาชนในตำบลไทรย้อยที่ไม่มีโอกาสไปดูงานต่างจังหวัด ได้มีสถานที่ศึกษาดูงานที่สะดวก ไม่ต้องเดินทางไกล เป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย

ยุทธการเข้าถึงชุมชน ดึงชุมชนมีส่วนร่วม

ในการบริหารจัดการในหลายๆ เรื่องนั้น แม่หลักการจะดี แต่ถ้าไม่สามารถชักจูงใจให้ใครนำไปปฏิบัติได้ หลักการนั้นก็ไร้ผล แต่ที่ชุมชนไทรย้อยไม่เกิดปัญหาเช่นนั้น เพราะผู้นำมีวิธีการที่จะทำให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วม และได้เรียนรู้จากศูนย์เรียนรู้วิถีการเกษตรธรรมชาติตำบลไทรย้อย เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงแห่งนี้ ทำอย่างไรนั้น นายชัยวุฒิ มานพ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย มีคำตอบ

“ในการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้วิถีการเกษตรธรรมชาติตำบลไทรย้อย เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงนี้ได้ให้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยในการวางแผนจัดกิจกรรมจะนำสภาพปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของชุมชนมาเป็นฐาน มีการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่พบจากผู้นำทุกหมู่บ้าน แล้วร่วมกันคิดหาสาเหตุของปัญหาและหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ปัญหาที่พบได้แก่ ปัญหาภัยแล้ง ปัญหาต้นทุนการเกษตรสูงเพราะใช้สารเคมี ปัญหาหนี้สิน การใช้จ่ายในครัวเรือนที่เกินความจำเป็น ปัญหาว่างงาน เพราะการเกษตรไม่ได้ผล เป็นต้น เมื่อพบปัญหาเหล่านี้แล้ว ทางศูนย์ฯ ได้นำมาวางแผนจัดกิจกรรม เริ่มต้นด้วยการจัดฝึกอบรมหลักสูตรที่ฝึกอบรมให้ชาวบ้าน ชาวบ้านจะได้ศึกษาจากของจริงที่สาธิตไว้ในศูนย์ฯ นอกจากนี้ศูนย์ฯ ยังส่งเสริมปัจจัยการผลิตเริ่มต้นให้กับชาวบ้าน และเปิดโอกาสให้ชาวบ้านที่สนใจมาศึกษาเรียนรู้

ได้ตลอด โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ จากจัดกิจกรรมเช่นนี้ทำให้ชาวบ้านสนใจเข้ารับการอบรม และมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่ออบรมแล้วก็นำไปปฏิบัติกับครอบครัวและที่นาของตัวเองได้ทันที”

และนี่ก็คือเคล็ด(ไม่)ลับในการเข้าถึงชุมชน

กิจกรรมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงก็ได้เรียนรู้จากศูนย์ฯ ความเหมือนและความต่างจากวิถีชีวิตที่ผ่านมา

สิ่งที่ศูนย์เรียนรู้วิถีการเกษตรธรรมชาติตำบลไทรย้อย เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงได้ถ่ายทอดให้ชาวบ้านในชุมชนนั้นคือ องค์ความรู้ในเรื่องเกษตรธรรมชาติ เกษตรผสมผสานที่หลากหลายโดยเน้นการเชื่อมโยงทุกกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ศูนย์ฯ ยังได้ร่วมกับผู้นำชุมชนจัดเวทีชาวบ้านเพื่อปรับกระบวนการคิด และชี้แจงการจัดเก็บข้อมูลรายรับ รายจ่ายและหนี้สิน โดยสำรวจข้อมูลพื้นฐานรายรับ รายจ่ายและหนี้

ลินควัวเวียน นำข้อมูลที่ได้มาจำแนกตามหมวดหมู่ ระดับการศึกษา อาชีพ อายุ รายรับ รายจ่ายและหนี้สิน เมื่อรวบรวมข้อมูลครบถ้วน ศูนย์ฯ จะจัดเวทีการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของคนในชุมชน มีการถอดบทเรียนจากการจัดเวทีชาวบ้าน ศึกษาดูงานเพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับชุมชน สำหรับกิจกรรมที่มีศูนย์ฯ จัดฝึกอบรมได้แก่ การเลี้ยงกบคอนโด การเลี้ยงปลาอุกบ่อซีเมนต์ การเลี้ยงหมูหลุม การเลี้ยงไก่พื้นเมือง การปลูกผักปลอดสารพิษ การผลิตน้ำจุลินทรีย์ชีวภาพ

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าปัญหาสำคัญของชาวบ้านในชุมชนตำบลไทรย้อยจ.แพร่ คือ ภัยแล้ง และปัญหาเศรษฐกิจกิจกรรมที่ศูนย์ฯ จัดฝึกอบรมเป็นไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถแก้ปัญหาของชาวบ้านได้จริง ดังจะนำเสนอต่อไปนี้

“การเลี้ยงกบคอนโด” เป็นการนำกบมาเลี้ยงในยางล้อรถยนต์ จำนวน 3 เส้น วางทับกัน การเลี้ยงเช่นนี้ แม้จะมีพื้นที่จำกัดก็สามารถเลี้ยงได้ สามารถลดต้นทุนเพราะไม่ต้องสร้างบ่อปูนเลี้ยงกบ ใช้เวลาเลี้ยงเพียง 4 เดือน ก็สามารถนำออกขายได้ เป็นการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงเพราะใช้วัสดุในท้องถิ่น ช่วยลดต้นทุน สามารถเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน และถ้ามีมากก็จำหน่ายได้ แม้จะมีภัยแล้งก็สามารถเลี้ยงได้ เพราะใช้น้ำไม่มาก เป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้คนในชุมชน

“การเลี้ยงปลาอุกบ่อซีเมนต์” เป็นเลี้ยงปลาอุกโดยไม่ต้องสร้างบ่อ เพียงซื้อท่อซีเมนต์มาก็สามารถเลี้ยงปลาอุกได้ถึง 100 ตัว การเลี้ยงปลาอุกเช่นนี้เป็นการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เนื่องจากสามารถเลี้ยงเพื่อการบริโภคในครัวเรือน เพราะไม่ต้องใช้เนื้อที่มาก เลี้ยงไว้หลังบ้านก็ได้ ที่เหลือสามารถจำหน่าย อาหารที่ใช้ก็สามารถหาได้ในชุมชน เช่น ปลา กุ้ง หนอน ช่วยลดต้นทุนค่าอาหารปลา และแม้ภัยแล้งก็สามารถเลี้ยงได้

“การเลี้ยงหมูหลุม” เป็นการเลี้ยงหมูด้วยวิธีธรรมชาติ ไม่ได้เลี้ยงในคอกปูนซีเมนต์เหมือนการเลี้ยงโดยทั่วไป แต่เป็นการเลี้ยงในหลุมที่ขุดลึกลงไป 90 ซม. แล้วนำดินออก มีการปรับสภาพในหลุมโดยใส่ขี้เลื่อย เกลือ น้ำจุลินทรีย์ผสมเข้าไป เมื่อนำหมูมาเลี้ยง เวลาหมูขบถ่าย แกลบก็จะช่วยดูดซับกลิ่นขี้หมู นอกจากนี้ยังใช้น้ำจุลินทรีย์ เชื้อราขาว 2 ซ้อนโต๊ะผสมน้ำ 10 ลิตร รดพื้น 1 ครั้ง ทุก 2 วัน ขี้หมูจะถูกย่อยด้วยจุลินทรีย์ ทำให้ไม่มีกลิ่นเหม็น การเลี้ยงหมูหลุมนี้ช่วยลดต้นทุนค่าอาหารได้ถึง 70% ลดภาระของเกษตรกร เพราะไม่ต้องกวาดพื้นคอก ไม่แฉะแฉะ ไม่มีกลิ่นขี้หมู รบกวนไม่มีแมลงวันตอมทั้งยังสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นคือใช้อาหารในชุมชน ลดอาหารสำเร็จรูป เป็นการพึ่งพาตนเองมากกว่าพึ่งพาภายนอกเป็นไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ขี้หมูก็สามารถนำไปใช้ในการเกษตรได้ การเลี้ยงหมูหลุมยังปลอดภัยต่อผู้บริโภค เพราะไม่มีสารพิษตกค้าง เมื่อรายจ่ายลดรายได้ก็เพิ่มขึ้น ช่วยแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของคนในชุมชน

“การเลี้ยงไก่พื้นเมือง” เป็นการเลี้ยงไก่ที่แตกต่างจากทั่วไป

เพราะที่นี้จะเลี้ยงไก่ด้วยอาหารสมุนไพร เช่น ไพร ชมัน ฟ้าทะลายโจร ปลูกเลี้ยง ใช้ Emuหรือจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ ในการเกษตร เป็นอาหารของไก่ การเลี้ยงไก่เช่นนี้จะช่วยลดกลิ่นเหม็นของขี้ไก่และไก่จะแข็งแรง ไม่ค่อยเจ็บป่วย การเลี้ยง ไก่ที่เน้นใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้ชุมชนเป็นการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสามารถลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้ผู้เลี้ยงได้

“การปลูกผักปลอดสารพิษ การผลิตน้ำจุลินทรีย์ชีวภาพ” ศูนย์ฯ ได้ฝึกอบรมการปลูกผักที่ปลอดสารพิษโดยใช้ ขี้หมูหลุม ปุ๋ยหมักและสอนการผลิตน้ำจุลินทรีย์ชีวภาพที่สามารถใช้ในการปรับสภาพดิน รวมทั้งสอนวิธีใช้สมุนไพร ธรรมชาติไล่แมลง เช่น สะเดา พริก ดาวเรือง ป้องกันเพลี้ย หนอน เป็นต้น การปลูกผักปลอดสารพิษนี้ช่วยลดค่าใช้จ่ายได้ เพราะไม่ต้องเสียเงินซื้อสารเคมีมาปลูกผักและกำจัดแมลง การใช้วิธีธรรมชาติปลูกผักเช่นนี้ ยังทำให้ผู้บริโภคปลอดภัย จากสารเคมีอีกด้วย

กิจกรรมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์ฯ ทำให้ชาวบ้านเกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ได้จริง และมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดังคำสัมภาษณ์ของชาวบ้านตำบลไทรน้อย

ประสงค์ คำเกตุ กล่าวว่า “ปัจจุบันทำอาชีพปลูกผัก เลี้ยงไก่ไว้ที่บ้าน ที่บ้านส่งเสียตัวเองได้ และหลักที่ยึดใน การดำรงชีพ คือ อยู่อย่างพอเพียง แค่นี้ก็มีความสุขแล้ว”

แสง เทพพระจันทร์ กล่าวว่า “ได้รับความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจากศูนย์ฯ ทางศูนย์ฯ สอนเรื่องการเลี้ยง หมูหลุม การเลี้ยงไก่ ปัจจุบันทำอาชีพเลี้ยงหมูหลุม มีรายได้ต่อเดือน 20,000-30,000 บาท”

พลองจันทร์ คำแบ่งใจ กล่าวว่า “ การไปฝึกอบรมที่ศูนย์ฯ ทำให้ได้ความรู้ เรียนเสร็จก็สามารถนำมาปฏิบัติในที่ ของเราเอง ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง รู้จักพอเพียงและเพียงพอ”

ปัจจัยความสำเร็จ การสร้างเครือข่าย และการขยายผล

ศูนย์ฯเรียนรู้วิถีการเกษตรธรรมชาติตำบลไทรน้อยเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ช่วยพลิกชีวิตของชุมชน จากที่เคยมีปัญหาภัยธรรมชาติ ส่งผลต่อเศรษฐกิจ ไม่มีงาน ไม่มีรายได้ ต้นทุนการเกษตรสูง ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย หนี้สิน รุงรัง หนุ่มสาวลงถิ่นฐาน ขาดการรวมตัว ชุมชนไม่เข้มแข็ง ไม่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ แต่ปัจจุบันปัญหาเหล่านี้มีทางออก ความรู้ที่ได้จากศูนย์ฯ ทำให้ชาวบ้านรู้จักวางแผนจัดสรรรายรับ-รายจ่าย ทำให้ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ชาวบ้านสามารถปลูก พืชปลอดสารพิษ สามารถผลิตน้ำจุลินทรีย์ชีวภาพใช้เองได้ ซึ่งช่วยลดต้นทุนการเกษตร ไม่ต้องซื้อสารเคมี ชาวบ้านได้ เรียนรู้เรื่องเกษตรธรรมชาติ ทั้งการเลี้ยงกบคอนโด การเลี้ยงปลาตกบ่อซีเมนต์ การเลี้ยงหมูหลุม การเลี้ยงไก่พื้นเมือง ซึ่ง เป็นการเลี้ยงแบบวิถีธรรมชาติ สามารถใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เลี้ยงได้แม้พื้นที่ไม่มาก และถึงแม้จะมีปัญหาภัยแล้ง ก็สามารถทำได้เพราะใช้น้ำน้อย ทั้งยังสามารถนำมาผสมผสานเป็นเกษตรผสมผสาน เช่น เลี้ยงหมู เลี้ยงปลา ปลูกพืช ซึ่ง สามารถนำขี้หมูไปให้ปลากิน พืชที่ปลูกก็สามารถนำไปเป็นอาหารของหมูได้ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ช่วยลดค่าใช้จ่ายได้ เป็นอย่างดี ทำแล้วสามารถใช้เลี้ยงตัวได้ ถ้ามีมากพอก็สามารถจำหน่ายเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ เมื่อมีอาชีพ ลูกหลานก็ไม่ต้องละถิ่นฐานเหมือนแต่ก่อน เมื่อมีมีการรวมตัว มีความร่วมมือ ก็เกิดความสามัคคี ไม่อยู่อย่างต่างคน ต่างอยู่เหมือนแต่ก่อน เมื่อเป็นดังนี้ชุมชนก็สามารถเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน จากความสำเร็จดังกล่าว ทำให้ชุมชนตำบลไทรน้อยได้รับการยกย่องจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยให้ได้รับรางวัลดำเนินงานวิถีเพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน ประจำปี 2549 และ **ศูนย์เรียนรู้วิถีการเกษตรธรรมชาติตำบลไทรน้อย เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงก็ได้รับ**

คัดเลือกจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็น “แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตต้นแบบ” ประจำปี 2550

ความสำเร็จที่ได้เกิดจากปัจจัยใดบ้างนั้น นายชัยวุฒิ มานพ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อย เผยว่า “ความสำเร็จที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นได้เพราะการจัดตั้งศูนย์ฯ จัดทำแบบมีกระบวนการที่เป็นระบบ มีการบูรณาการความร่วมมือ กับองค์กรต่างๆ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อยเป็นเจ้าภาพหลัก ดำเนินการตามแผนแม่บทชุมชนที่ผู้นำหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อย และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อ. เคนชัยร่วมกันคิดแผนแม่บท ซึ่งแผนแม่บทนี้ก็ ยึดตามปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของคนในพื้นที่ เมื่อคิดแล้วก็ทำอย่างต่อเนื่อง จนสามารถสร้างต้นแบบในการ

หลักสำคัญที่ยึดถือในการดำเนินการตลอดมา คือ **พื้นที่เป็นตัวตั้ง ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ชาวบ้านเป็นเจ้าของ** เมื่อชาวบ้านรู้สึกว่าเป็นเจ้าของ ก็จะร่วมกันรักษา เกิดชุมชนเข้มแข็งและพัฒนาอย่างยั่งยืน

สำหรับการขยายผลนั้น เกิดขึ้นจากการบอกต่อ เมื่อชาวบ้านมาเรียนรู้จากศูนย์ฯ และได้ผลก็จะบอกต่อ จนมีผู้มีชาวบ้านมาศึกษาเรียนรู้มากขึ้น ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้สนใจภายนอกมาศึกษาดูงาน และในปัจจุบันก็มีหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานมาสนับสนุนกิจกรรมมากขึ้น ส่วนเป้าหมายที่ศูนย์ฯ ตั้งไว้ คือ ในปี 2552 จะขยายให้มีแหล่งเรียนรู้ ในทั้ง 12 หมู่บ้าน ในตำบลไทรย้อย”

สำหรับผู้ที่กำลังกัลดกัลมกับปัญหาเศรษฐกิจที่กำลังรุมเร้า “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางที่ในหลวง พ่อของแผ่นดินชี้แนะให้ลูกๆ ของท่านคือ พลกนิกรชาวไทยใช้ในการดำเนินชีวิตให้อยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนและรอดพ้นปัญหาเศรษฐกิจเป็นทางออกที่สามารถพลิกวิกฤตสู่โอกาสได้ ดังตัวอย่างศูนย์เรียนรู้กิจกรรมธรรมชาติตำบลไทรย้อย เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง ที่นำไปปฏิบัติจนประสบความสำเร็จมาแล้ว และศูนย์ฯ แห่งนี้ก็พร้อมที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ทุกท่านที่สนใจ โดยสามารถติดต่อได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย อ.เด่นชัย จ.แพร่ โทร. 054-613899 และสุดท้ายนี้ขอฝากเคล็ดลับแห่งความสุขที่ชาวบ้านตำบลไทรย้อยได้เรียนรู้ และฝากไว้ เคล็ดลับนี้อาจเป็นเคล็ดลับที่ช่วยให้ทุกท่านผ่านพ้นวิกฤตเศรษฐกิจไปด้วยความสุข

“รู้เพียงพอย่อมเพียงพอ”

อ้างอิง

ขอขอบคุณ ข้อมูลจาก องค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย อ.เด่นชัย จ.แพร่

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา . แหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตต้นแบบ 4 ภูมิภาค . สำนักพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2 , 2550.

ความรู้เพิ่มเติม

เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร?

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พลกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

การพัฒนาตามหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและไม่ประมาทโดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ด้วยกัน 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นกรมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อมๆ กัน ดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

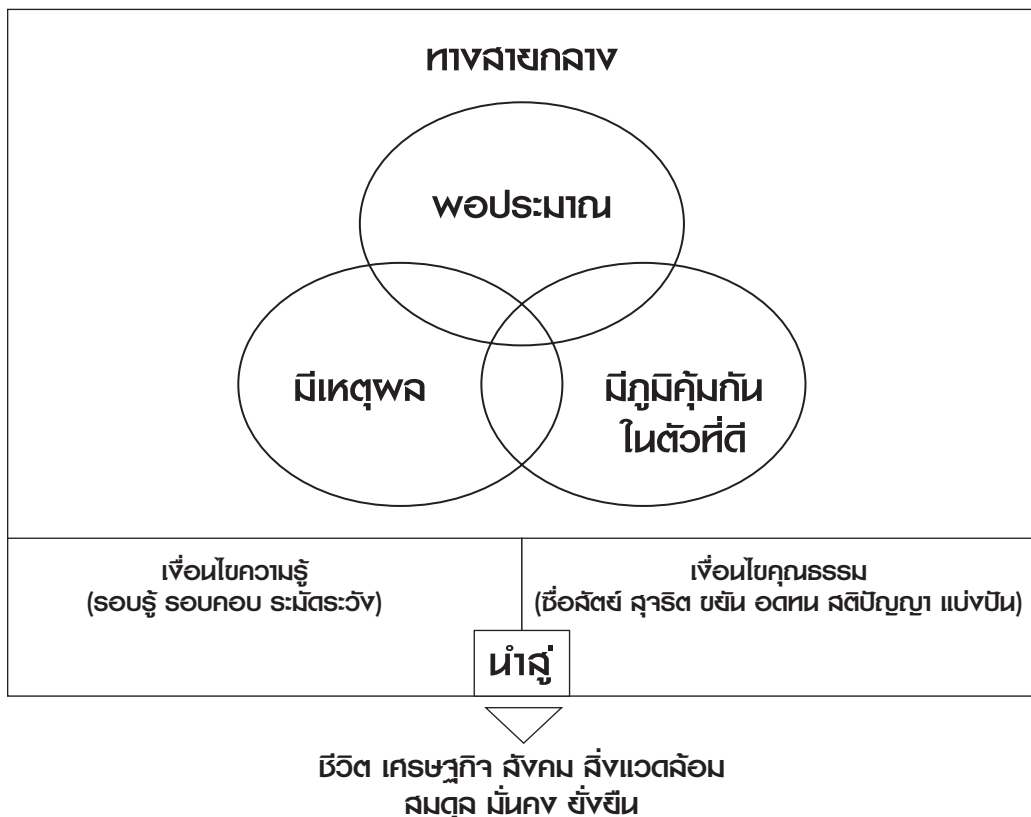
4. เจื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานกล่าวคือ

เจื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

เจื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ และไม่ตระหนี่

5. แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา

เศรษฐกิจพอเพียง คืออะไร?. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 5.

การจัดการศึกษาด้วยปรัชญาของ **โบทริชาร์ด :** **การศึกษาเชิงวิเคราะห์ วิจัย และ วิชา**

การศึกษาในปัจจุบันเป็นการศึกษาที่เปลี่ยนตามยุคโลกาภิวัตน์ และเป็นยุคแห่งการปฏิรูป การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษา โดยมี วิสัยทัศน์ว่า “คิดกว้าง มองไกล ใฝ่สูง” และด้วยแรงบันดาลใจที่ต้องการพัฒนาสถานศึกษาให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ จึงเกิดคำถามที่ว่า **จะจัดการศึกษาอย่างไรให้สอดคล้องตามสภาวะการณ์ ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของตนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข โดยมีเหตุผลปรัชญาสนับสนุน** ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า คำตอบที่ได้จะเป็นเป้าหมายของผู้บริหารการศึกษา ทุกคน และในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้วิจัยได้บริหารจัดการ โดยนำหลักปรัชญาของโบทริชาร์ มาใช้และในการบริหารการศึกษา 6 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหาร (Management)
2. ด้านหลักสูตร (Curriculum)
3. ด้านกระบวนการเรียนรู้ (Learning and Teaching Process)
4. ด้านครูผู้สอน (Instructors)

5. ด้านสื่ออุปกรณ์การสอน (Learning Materials)

6. ด้านผู้เรียน (Students)

ปรัชญาของโบตรียาร์เน้นให้ความสำคัญกับการสร้างภาพลักษณ์(Image) และคุณค่าทางสัญลักษณ์ (Sign value) โดยเน้นเทคโนโลยีที่ทันสมัย สื่อคอมพิวเตอร์สารมวลชน การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ซึ่งอยู่ในรูปของการสร้างประติมากรรม (Simulacrum) ความเป็นเกินจริง (Hyperreality) งานโชว์ (Spectacle) การหลอมรวมเข้าหากันของวัฒนธรรม (Implosion) เมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหาร การศึกษา ทำให้พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อนองของผู้บริหาร ครูและผู้เรียน รวมทั้งสังคม ด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักการปรัชญาของซาร์ต (Jean-Paul Sartre) ซึ่งเป็นนักปรัชญาอัตถิภาวนิยม (Existentialism) ซึ่งมีหลักคำสอนที่ว่า เสรีภาพคือแก่นแท้ของความเป็นมนุษย์ แต่แนวคิดของซาร์ตยังเป็นนักปรัชญาที่อยู่ในกระบวนการทรงกลมที่ 4 ซึ่งแนวคิดของท่านเน้นเฉพาะ ความรับผิดชอบต่อนองเท่านั้น เมื่อนำมาใช้ในยุคโลกาภิวัตน์แนวคิดนี้จะไม่สมบูรณ์ เพราะแนวความคิด ที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบในยุคโลกาภิวัตน์จำเป็นต้องคำนึงถึงสังคม ประเทศชาติ และโลกด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดตามหลักปรัชญาของศาสตราจารย์กิริติ บุญเจือ ซึ่งท่านได้ปรับแนวคิดเป็นปรัชญา หลังนวยุค (Postmodern) ซึ่งเป็นหลักปรัชญาที่เน้นหลักวิจารณ์ญาณ (Critical mind) คือ วิเคราะห์ (Analytic) วิจารณ์ (Appreciative) และวิธาน (Applicative) โดยมีหลักการว่า “ไม่ละทิ้งสิ่งใด ย้อนอ่าน ทั้งหมดมาใส่ใจ (Reject none, Reread all)” ได้เสนอหลัก 3 กล้า (See, Judge, Act) ที่ได้พัฒนามาจาก ลัทธิอัตถิภาวนิยม ดังนี้

1. **See** กล้าเผชิญปัญหา ตามสภาพแท้จริงของจิตใจ มนุษย์เราเกิดมามีชีวิตเพื่ออยู่ เจริญ โดยไม่ทำอะไร แต่เกิดมาเพื่อเผชิญปัญหาจึงเป็นการกระทำตามธรรมชาติหรือแก่นแท้ของความเป็นมนุษย์

2. **Judge** กล้าประเมินวิธีปฏิบัติ คือเมื่อเรามองดูปัญหาต่างๆ หน້อย่างชัดเจนแล้วจะเห็นปัญหา ชัดเจนต้องกล้าประเมินดูว่าปัญหาที่เราเห็นอาจจะแก้ไขได้กี่วิธี ล่ารวจดูให้หมดจากประสบการณ์ จาก คำสอนของพ่อแม่ ครู อาจารย์ ผู้ใหญ่หรือหาข้อมูลประเมินว่าวิธีใดแก้ปัญหาได้ดีที่สุด ถ้ายังไม่พอใจก็ลองวิธี ของตนเองให้ดีกว่าก็ได้

3. **Act** กล้าลงมือทำการด้วยความรับผิดชอบ นั่นคือ รับผิดชอบให้ดีที่สุดจริง คือ เมื่อลงมือทำบ้างแล้ว แต่่ววิธีที่เราเลือกใช้โดยประเมินว่าดีที่สุดนั้นไม่ดีที่สุดจริง ก็พร้อมที่จะ ปรับปรุงเพื่อให้ได้วิธีที่ดีที่สุดเสมอในทุกๆระยะที่ลงมือทำการแต่ ทั้งนี้ต้องไม่เครียดและไม่กังวลใจ ให้ทำไปอย่างคนกระตือรือร้น จิตใจสดชื่นผ่องแผ้ว หากปฏิบัติได้เช่นนี้จะพบว่าความสุข แท้ตามความเป็นจริงแห่งการเป็นมนุษย์แล้ว

หลัก 3 กล้านี้ จะฝึกให้มนุษย์มีแนวทางการเลือกตัดสินใจ ตามที่ตนต้องการและเป็นการตัดสินใจที่ดีมีคุณภาพ นอกจากนั้นผู้วิจัย ได้นำหลักการของโบตรียาร์และหลักการของซาร์ต ร่วมกับหลักการของ ศาสตราจารย์กิริติ บุญเจือ ผู้ซึ่งปรับแนวคิดตามปรัชญาหลังนวยุค มาใช้ ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรในสถานศึกษาของ ผู้วิจัย แนวทางการเลือกตัดสินใจตามที่ตนต้องการที่ดีและมีคุณภาพนั้น ควรเน้นว่ามนุษย์มีพลังในการเลือกตัดสินใจ 4 พลัง คือ

1. พลังสร้างสรรค์ (The power of creativity)
2. พลังปรับตัว (The power of adaptation)
3. พลังแสวงหา (The power of inquisition)
4. พลังร่วมมือ (The power of collaboration)

ในยุคปัจจุบันเป็นสภาพหลังยุคที่เน้นความรับผิดชอบนำไปสู่สันติภาพ ซึ่งสามารถกำปรักกันความสุขทุกระดับทุกสังคมเพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและหลักของความสุขแท้ตามความเป็นจริง (Authentic Happiness According to Reality) AHAR ดังนั้นการพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษย์นั้น มนุษย์ควรจะต้องมีสันติภาพ ดังนี้

1. สันติภาพในธรรมชาติ (Peace in Nature) สันติภาพและการประสานกันกับธรรมชาตินั้นเริ่มตั้งแต่เกิดการระเบิดครั้งยิ่งใหญ่ของจักรวาล (Big Bang) จนเกิดเป็นโลกมนุษย์และเกิด

มนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ (Homo Sapiens) และได้มีพัฒนาการและวิวัฒนาการจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นความรับผิดชอบสำหรับการทะนุถนอมบำรุงรักษาทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งเป็นปัจจัยของการมีชีวิตอยู่ของสิ่งมีชีวิตบนโลกนี้เป็นหน้าที่ของมนุษย์ทุกคนที่จะต้องดูแลรักษาให้นำมาซึ่งสันติสุขของมวลมนุษยชาติ

2. สันติภาพผ่านพลังปรับตัว (Peace Through the Power of Adaptation) ในส่วนของเอกภพถูกกระตุ้นด้วยพลังปรับตัว ดังนั้นเราจะต้องพัฒนาพลังปรับตัวที่มีมาแต่เกิดเพื่อควบคุมพลังสร้างสรรค์ ถ้าเราต้องการอยู่รอดในโลกนี้ หลักทวิภรณ์ญาณเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับกระบวนทรรศน์ที่ 5 (Fifth Paradigm) เป็นหลักการที่เหมาะสมในการสั่งสอนอบรมและฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จัก เพื่อสามารถนำไปใช้ในการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพทั้งปัจจุบันและอนาคต เพื่อนำไปสู่ความสุขแท้ตามความเป็นจริง โดยผู้เรียนจะต้องถูกฝึกให้คุ้นเคยกับข้อคิดดังนี้

2.1 ทฤษฎีของอิมานูเอล คานท์ “สิ่งที่เรารู้มันไม่จริง สิ่งที่จริงเราไม่รู้”

2.2 วิธีการเสนาหา (Dialogue) เป็นวิธีการที่สร้างบรรยากาศความไม่ยึดมั่นถือมั่น (Detachment) ถึงแม้จะให้ผลสำเร็จที่ช้าแต่มีความแน่นอนด้านสันติภาพ

2.3 สันติภาพถูกสร้างบนพื้นฐานของความเข้าใจร่วมกัน โดยการยอมรับความจริงเรื่องมนุษย์มีความแตกต่างกัน แต่สามารถอยู่ร่วมกันได้ ตามหลักการเอกภาพในความหลากหลาย (Unity in Diversity)

2.4 หลักการไม่ยึดมั่นถือมั่น ยึดเหนี่ยวแต่ไม่ยึดติด

2.5 การทำดี (Doing good) หมายถึง การพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งของตนเองและผู้อื่น

3. สันติภาพผ่านพลังแสวงหา (Peace Through the Power of Inquisition) ท่าทีที่มีต่อศาสนาสำหรับผู้ถือกระบวนทรรศน์ที่ 5 คือ การวิเคราะห้และประเมินค่าสิ่งที่ปรากฏแต่ละบริบทของศาสนาเป็นมุมมองและบรรยากาศใหม่ที่จะให้ความหวังเกี่ยวกับสันติภาพสำหรับคนรุ่นใหม่ซึ่งสามารถพัฒนาได้ขั้นตอนดังนี้

3.1 ไม่รังเกียจกัน

3.2 เคารพกัน

3.3 ช่วยเหลือกันตามมารยาทสังคม

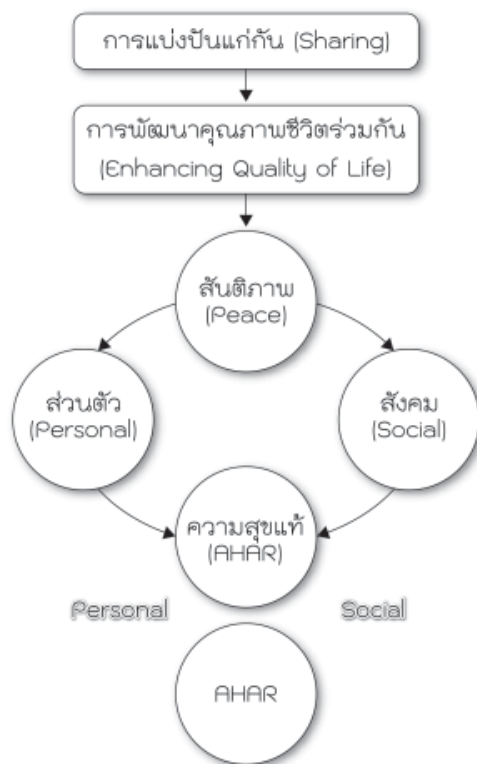
3.4 หวังดีต่อกันด้วยความจริงใจ

3.5 แบ่งปันความรู้และประสบการณ์แก่กันและกันเพื่อพัฒนาไปด้วยกัน

3.6 การให้โดยปราศจากการหวังผลตอบแทน

4. สันติภาพผ่านพลังความร่วมมือ (Peace Through the Power of Collaboration) มนุษย์ต้องรู้จักพลังความร่วมมือกัน ตามหลักการกระบวนการทรรศน์ที่ 5 ผู้ที่นับถือศาสนาต่างกัน ต้องหันหน้าเข้าหากันเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งเอกภาพบนความหลากหลาย พลังความร่วมมือจะนำไปสู่การแบ่งปัน การพัฒนาคุณภาพชีวิตร่วมกันนำไปสู่สันติภาพ และความสุขแท้ตามความเป็นจริง ผู้บริหารที่ดีจะต้องรู้จักใช้พลังความร่วมมือเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนกันและกันรวมทั้งแบ่งปันความรู้และประสบการณ์แก่กันและกันของมนุษย์ในสังคม

โดยสรุปการพัฒนาหรือการยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษย์เพื่อนำไปสู่ความสุขแท้ตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการศึกษาจึงควรมีกระบวนการในการดำเนินการดังแผนภาพ

หากขั้นตอนการขอความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษาในกรอบงานทั้งหมดด้าน อันได้แก่ การบริหาร(Management) หลักสูตร (Curriculum) กระบวนการเรียนรู้ (Learning and Teaching Process) ครูผู้สอน (Instructors) สื่ออุปกรณ์การสอน(Learning Materials) และผู้เรียน (Students) ได้ผ่านกระบวนการร่วมมือด้วยกันทุกฝ่าย เพราะด้วยเหตุผลที่ว่า ทุกคนทุกฝ่ายล้วนมีดีนั้น แต่ส่วนดีไม่เหมือนกัน ต่างฝ่ายต่างมีดีต่างกัน ต่างฝ่ายจึงมีความคิดที่เหมือนกันบ้างและต่างกันบ้าง ที่เป็นจุดเด่นต่างกันให้ถือว่าเป็นพรสวรรค์ที่ทุกฝ่ายทุกคนพึงร่วมมือกัน และส่งเสริมสนับสนุนกันและกัน พลังต่างๆ จึงจะทำให้เกิดความสุขแท้ตามความเป็นจริงตามความต้องการของแต่ละกลุ่ม ทุกกลุ่มจึงบรรลุเป้าหมายร่วมกัน และส่งผลให้การบริหารจัดการในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามแนวเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติตามความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคน

- Baudrillard, Jean. *Symbolic Exchanges and Death*, translated by Douglas Kellner. London: Sage, 1993.
- _____. *Simulation*. New York: Semiotext, 1983.
- Bunchua, Kirti. *Contextual Philosophy*. Bangkok: Assumption University Press, 1993.
- _____. *Contextual Religions*. Bangkok : Assumption University Press, 1998.
- _____. *Philosophy for Harmony Education*. Bangkok: Assumption University, 1999.
- _____. Kirti Bunchua. *Foundation for Professional Ethics*. Bankok: Assumption University Press, 1994.
- Craig Edward. *Routledge Encyclopedia of Philosophy*, Volume 1. London and New York : Routledge University Press, 1998.
- Kellner, Douglas. *Baudrillard: A Critical Reader*. Massachuselts: Basil Blackwell, 1995
- ข้อคิดเพื่อการบริหาร, Online.<<http://www.judiciry.go.th/btneladmin.htm>>, n.p : n.d.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542. กรุงเทพฯ : องค์การการค้าสุภา, 2543.
- กีรติ บุญเจือ. *ปรัชญาภาษาชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดับเบิลยูเอ็น, 2543.
- _____. *ปรัชญาหลังนวยุค แนวคิดเพื่อการศึกษาแผนใหม่*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2545.
- _____. “เริ่มรู้จักปรัชญา”, เล่มต้น ในชุด *ปรัชญาและศาสนาเซนต์จอห์น*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ เซนต์จอห์น, 2545.
- _____. “ย่อนอ่านปรัชญาंगाขาของมนุษยชาติ”, เล่มห้า ในชุด *ปรัชญาและศาสนา เซนต์จอห์น*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, 2546.
- _____. *ปรัชญาลัทธิอัตถิภาวนิยม*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- _____. *พื้นฐานจริยศาสตร์วิชาชีพ, ศูนย์ค้นคว้าวิจัยศาสตร์และศาสนา (ERRC)*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย อัสสัมชัญ, 2538.
- ธีระ รุณเจริญ. *การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : บริษัทเวิลด์ไทม์การพิมพ์, 2545.
- พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) กระทรวงศึกษาธิการ, 2546.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. *ปฏิรูปการศึกษา แนวคิดและหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชนจำกัด, 2543.

ปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลาน ของผู้ปกครองแขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้บัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐานและแนวทางการศึกษาของรัฐไว้ว่า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2544, หน้า 1-2) บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน โดยรัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนานาวิชาชีพครูส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

นอกจากนี้ยังมี พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545, หน้า 5-11) ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับบทบาทของรัฐธรรมนูญแนวทางในการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์ที่มีความเอื้ออาทรต่อกัน

สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กล่าวไว้ว่ารัฐต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบองค์รวมโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ต้องพัฒนาผู้เรียนให้สมดุลระหว่างปัญญาและคุณธรรม พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งที่มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบ

การจัดการศึกษาต้องมีความยืดหยุ่นรองรับความหลากหลายทางวิชาการ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แนวการจัดการศึกษาโดยยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ มีอิสระในการเลือกและพัฒนาตนเองได้ ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ พร้อมทั้งมีการจัดทำหลักสูตรที่หลากหลายสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยต้องมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผล ต้องมีเครือข่ายการเรียนรู้มีการวิจัยในชั้นเรียนและต้องมีการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้มีภาวะผู้นำ มีคุณธรรมและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ต้องเน้นให้ผู้เรียนในยุคโลกาภิวัตน์ มีความสามารถในการใช้ภาษามากกว่า 1 ภาษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเอกชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ ในด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติให้มีการบริหารจัดการ มีการทำงานอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นภูมิปัญญาแก่สังคม เพื่อเป็นปัจจัยในการพัฒนาโรงเรียน และสามารถก้าวทันความเจริญก้าวหน้าต่างๆ ให้ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปและส่งเสริมการศึกษาขึ้นเพื่อพัฒนาการศึกษาเอกชนไปสู่ความเป็นเลิศ โดยเน้นให้เด็กมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้

และคุณธรรมมีจริยธรรม และดำรงชีวิตบนพื้นฐานวัฒนธรรมไทย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา

ดังนั้นในการดำเนินกิจการโรงเรียนอนุบาลเอกชน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องคำนึงถึงคุณภาพการศึกษา ในด้านหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ อาคารเรียน และสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน การให้บริการซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก รวมทั้งบุคลากรครู เป็นต้น ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลานเข้าศึกษา จากการวิจัยเรื่องนี้จะเห็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเพราะสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปปรับปรุงจุดด้อยของโรงเรียนให้มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของผู้ปกครอง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลานของผู้ปกครอง แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลานของผู้ปกครอง แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามภูมิหลังของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยเรื่องปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลานของผู้ปกครอง แขวงบางบำหรุ เขต

บางพลัด กรุงเทพมหานคร ที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนบริหารโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถดำเนินการปรับปรุงงานในด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 1 ถึงอนุบาลชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนอนุบาล แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 602 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2550 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองของนักเรียน โดยใช้สูตรของยามาเน (Yamane) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 240 คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายตามลัดส่วนของจำนวนประชากรแต่ละโรงเรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ ภูมิหลังของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

3.2 ตัวแปรตาม คือ ปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลานของผู้ปกครอง แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม 2) ด้านงานบริการ 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านคุณลักษณะของครู 5) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ปกครอง ชนิดเลือกตอบมีคำถามประกอบด้วย เรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาล ให้บุตรหลานของผู้ปกครอง

แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร สอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .97

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และกรณีที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อยยี่สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีเชฟเฟ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 64.17 อายุ 35 ปีขึ้นไป ร้อยละ 34.58 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 65.42 อาชีพพนักงานบริษัท / ร้านค้า ร้อยละ 34.17 รายได้ 10,001 ถึง 20,000 บาท ร้อยละ 53.75

2 ปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลานของผู้ปกครอง แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย 4.07 ส่วนเบี่ยงเบน 0.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับ 1 ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของครุค่าเฉลี่ย 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.29 อันดับ 2 ด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.25 อันดับ 3 ด้านงานบริการ ค่าเฉลี่ย 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.25 อันดับ 4 ด้านการจัดการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ย 4.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.24 และอันดับสุดท้ายได้แก่ ด้านสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ย 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.26

ปัจจัยการเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลานของผู้ปกครอง แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดเกี่ยวกับมีห้องประกอบการเสริมการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องโสตศึกษา ห้องดนตรี - นาฏศิลป์ ห้องเทควันโดและห้องปฏิบัติธรรมเป็นต้น เป็นอันดับ 1 รองลงมาอาคารเรียนมีความมั่นคง สวยงาม ร่มรื่น สะอาด และปลอดภัย และมีสื่ออุปกรณ์เสริมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเพียงพอกับจำนวนเด็ก เป็นอันดับ 2 และมีเครื่องเล่นที่ปลอดภัยและเพียงพอกับจำนวนเด็กเป็นอันดับสุดท้าย

2. ด้านงานบริการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเฉลี่ย 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เกี่ยวกับมีการจัดอาหารหลัก มื้อกลางวันที่มีคุณค่าครบถ้วน ตามหลักโภชนาการเป็นอันดับ 1 รองลงมา มีการจัดอาหารว่าง เข้า - ปาย เช่น นม ของหวาน ขนมต่างๆ หรือผลไม้ที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้กับเด็ก และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถ

พิเศษของผู้เรียน เช่น คอมพิวเตอร์ นาฏศิลป์ - ดนตรี ศิลปะ และว่ายน้ำ ตามความเหมาะสม เป็นอันดับ 2 และ 3 ส่วนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เกี่ยวกับ มีห้องพยาบาล ให้บริการปฐมพยาบาลเบื้องต้นโดย มีครูผู้ชำนาญการเป็นผู้ดูแล เป็นอันดับสุดท้าย

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.24 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดเกี่ยวกับมีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้เด็กอ่านออก เขียนได้เป็นอันดับ 1 รองลงมา มีการใช้สื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียน และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเกี่ยวกับมีการจัดกิจกรรมมุ่งเน้นให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบเป็นอันดับ 2 และ มีการจัดกิจกรรม และกำหนดบทบาทให้เด็กได้เล่น และทำงานด้วยกันโดยตรง เป็นการให้โอกาสเด็กปรับตัวในการอยู่ร่วมกัน เป็นอันดับสุดท้าย

4. ด้านคุณลักษณะของครู มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เกี่ยวกับครูมีความสามารถ มีประสบการณ์และมีทักษะการสอนที่หลากหลาย เป็นอันดับ 1 รองลงมาครูมีการแสดงออกถึงความรัก ความเมตตาให้กับเด็ก และครู มีหน้าที่ช่วยปลูกฝังลักษณะที่ดีให้กับเด็กเป็นอันดับ 2 และ มีความสามารถวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามความเป็นจริงและอิงพัฒนาการของผู้เรียนเป็นอันดับสุดท้าย

5. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากโดยมีค่าเฉลี่ย 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.26 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เกี่ยวกับโรงเรียนเปิดโอกาสให้กับผู้ปกครองนำเด็กมาเที่ยวชมโรงเรียนได้ตลอดเวลาทำการ เพื่อสร้างความคุ้นเคยแก่เด็ก ก่อนนำมาเข้าเรียนเป็น

อันดับ 1 รองลงมา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเกี่ยวกับโรงเรียนเปิดโอกาสให้กับผู้ปกครองเข้าพบคุณครู และผู้บริหาร เพื่อปรึกษา และซักถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กได้ตลอดเวลาทำการ และโรงเรียนมีการแจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหว ภายใน โรงเรียนให้กับผู้ปกครอง และชุมชนได้รับทราบ เป็นอันดับ 2 และโรงเรียนเชิญผู้ปกครองและประชากรในชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ เช่น วันเข้าพรรษา วันพ่อ - วันแม่ วันลอยกระทง ฯลฯ เป็นอันดับสุดท้าย

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลาน แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ผู้ปกครองที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตร แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ปกครองที่มีเพศ และอาชีพต่างกัน มีปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลาน แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีประโยชน์ต่อโรงเรียนอนุบาล เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม

ควรพัฒนาและปรับปรุงอาคารเรียนให้สะอาดและปลอดภัย รอบๆ บริเวณโรงเรียนควรจัดบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติให้มากที่สุด เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ และควรมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยและเหมาะสมกับวัย เพื่อให้ทันกับการศึกษาในยุคปัจจุบัน

2. ด้านการบริการ โรงเรียนควรจัดให้มีอาหารหลักมื้อกลางวันและอาหารว่าง เช้า - บ่าย ด้วยอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ และควรให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษของผู้เรียน เช่น คอมพิวเตอร์ นาฏศิลป์ - ดนตรี ศิลปะ และการว่ายน้ำตามความเหมาะสม เพื่อเป็นการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้มีการสอนแบบบูรณาการ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. ด้านคุณลักษณะของครู นอกจากคุณสมบัติตามวิชาชีพครูแล้ว ครูผู้สอนควรให้ความสนใจและส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ของเด็กในกิจกรรมประจำวัน และเน้นที่การพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคลมากขึ้น

5. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชนโรงเรียนต้องพยายามเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารต่างๆ ให้ผู้ปกครองรับทราบ และพยายามนำกิจกรรมต่างๆ เข้ามาเป็นสื่อกลางเพื่อตั้งให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของโรงเรียนในขณะเดียวกันโรงเรียนก็ต้องพยายามเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนด้วย

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. (2544). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุดฉบับพ่อแม่**. กรุงเทพมหานคร : อรุณลาดพร้าว.
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.

“...การพึ่งตนเองนั้น ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติประจำบุคคลสองอย่าง คือ
ความสามารถนำวิชาการที่ได้ศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงาน
กับความฉลาด ที่จะวินิจฉัยให้เห็นทางเชื่อมทางเจริญพร้อมทั้งทาง
ที่จะให้พ้นความเสื่อม เพื่อดำเนินไปให้ถึงความเจริญ...”

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๒

**สมพงษ์ มาจันทร์ นำชุมชน
ค้นทุนทางสังคม พึ่งพาตน สร้างมูลค่า**

นายสมพงษ์ มาจันทร์
ครูภูมิปัญญาไทย ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน

ประวัติ

นายสมพงษ์ มาจันทร์ ครูภูมิปัญญาไทย ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน เกิดวันที่ 17 กรกฎาคม 2491 ปัจจุบันอายุ 60 ปี เป็นคนบ้านหนองเจริญ ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสันติราษฎร์บำรุง กทม.

พ.ศ.2512 สอบเข้ารับราชการตำแหน่งเสมียนปกครอง มีความขยันขันแข็งในหน้าที่การงานได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเสมียนตราอำเภอและปลัดอำเภอตามลำดับ จากการทำได้คลุกคลีกับชาวบ้านเป็นเวลานาน ได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือชาวบ้านให้สร้างรายได้มากขึ้น ครูสมพงษ์จึงได้ลาออกจากราชการปี พ.ศ.2521

จุดเริ่มต้น

ปี พ.ศ.2529 ครูสมพงษ์นำเกษตรกรไปศึกษาเรียนรู้ดูงานตามชุมชนต่างๆ แล้วกลับมาตั้งเป็นกลุ่มต่างๆ เพื่อรองรับการผลิต และจำหน่ายผลผลิตของชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์สัจจะ กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร กลุ่มตลาดสดชุมชน กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ กลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน และ กลุ่มเกษตรกรทำนาเวียง โดยดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มเกษตรกรทำนาเวียง มีสมาชิก 309 ครอบครัว จาก 14 หมู่บ้าน 2 ตำบล นำเงินทุนของสมาชิกมาบริหาร และจัดตั้งเป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าทางการเกษตร และหัตถกรรมควบคู่กันไป

สำหรับการตั้งกองทุนและธุรกิจชุมชน ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ชุมชนไม่มีเงินทุน ครูสมพงษ์เล่าว่า กิจกรรมกองทุนเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 ได้รับบงสนับสนุน 48,000 บาท ได้นำเงินทุนที่ได้มาจัดตั้งเป็นกองทุนเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือแก้ปัญหาในแก่สมาชิกในชุมชนที่ประกอบการค้าธุรกิจชุมชน ได้ทำการตลาดร้านค้าภายในชุมชน จัดกิจกรรมในกลุ่มออมทรัพย์ ให้สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว ทำการออมทรัพย์รายวัน วันละ 10 บาท

สำหรับการต่อยอดในธุรกิจชุมชน ได้มีการจัดกิจกรรมในธุรกิจชุมชน การค้าขาย โดยครูสนับสนุนเรื่องเงินทุน ให้สมาชิกปลูกพืชผักปลอดสารพิษ เพื่อนำผลผลิตมาส่งขายในร้านค้าภายในชุมชน สนับสนุน

ส่งเสริมให้ดำเนินกิจกรรมเรื่องการเกษตรชนิดครบวงจร นำผลผลิตที่เลี้ยงที่ปลูกมาแปรรูปจำหน่ายชายในตลาด เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้า เพื่อให้คนในชุมชน สร้างงานสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนเพิ่มขึ้น

โดยรวมแล้ว ทั้งภาคเกษตรกรรมหัตถกรรม พื้นบ้าน เราได้มีการส่งเสริมให้สตรีมีการทอผ้า กิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชนเครือข่าย 9 หมู่บ้านที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน มีกลุ่มแม่บ้านกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ผ้าขาวม้า ผ้าห่ม บางกลุ่มยังส่งเสริมให้มีการปลูกฝ้าย เพื่อนำฝ้ายมาทอเป็นผ้าผืนทางเราจะจัดหาตลาดให้ด้วย กิจกรรมสร้างงานสร้างรายได้ให้กับกลุ่มด้วย

สำหรับแหล่งที่จะนำไปขายนั้น ภายในชุมชนจะมีร้านค้าชุมชนที่จะรวบรวมผลผลิตสินค้าเกษตรผลผลิต สิ่งทอที่ได้จากกลุ่มแม่บ้านมาจัดจำหน่ายที่ร้านค้า มีตลาดในชุมชนที่ขายสินค้า OTOP โดยที่สินค้าในชุมชนของเราจะมีการแปรรูป จากผ้าที่ทอเป็นผืนเรานำมาแปรรูปเย็บเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปด้วย เราลดต้นทุนการผลิตที่ต่ำลง แล้วไปเพิ่มมูลค่าสินค้าโดยการแปรรูป มีการร่วมมือร่วมใจกันในการสร้างความเข้มแข็งให้กับคนในชุมชนด้วย

การแก้ปัญหา

เมื่อทำไปได้ระดับหนึ่ง มีปัญหาในเรื่องการตลาด เพราะค่านิยมของคนอีสานไม่นิยมผลิตภัณฑ์ที่ได้จากแม่บ้านชาวบ้านของเขาเอง เขาเหล่านั้นจะหันไปนิยมคลังไค่ล็กกับค่านิยมสินค้าสมัยใหม่เสื้อผ้าสำเร็จรูป อย่างไรก็ตาม ครูพยายามส่งเสริมอนุรักษ์ภูมิปัญญาเหล่านี้ไว้ โดยที่ครูประสานกับหน่วยงานทางราชการ เอกชนให้ความร่วมมือในเรื่องการตลาด

ความสำเร็จ

ครูสมพงษ์ เล่าว่า ผมเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ได้มีโอกาสไปประชุมเสวนาตามเวทีต่างๆ ให้กับชาวบ้านในเครือข่าย พยายามเน้นให้เกษตรกรชุมชนรู้จักตนเอง รู้จักพึ่งพาตนเอง รู้จักค้นหาทุนทางสังคมที่มีอยู่ ค้นหาค้นหาวัฒนธรรมเดิม ตั้งแต่บรรพบุรุษว่า เขามีอะไรเขาถึงอยู่ได้อย่างสมบูรณ์ ไม่จำเป็นที่จะต้องวิ่งไปตามค่านิยมที่ผิด ยอมให้ชุมชนได้เกิดการเรียนรู้ ค้นคว้า ค้นหาทุนทางสังคมที่มีอยู่ และนำศักยภาพของทุนที่มีอยู่นั้น มาปรับใช้ในการพัฒนาอาชีพของตนเอง ให้เขาเรียนรู้ได้ด้วย 2 ขาของตนเอง พึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุดโดยไม่ต้องไปพึ่งคนอื่น และนำทุนสังคม ทุนที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เรียกว่า สร้างมูลค่า

เทคนิคการสอนการปลูกฝ้าย

จากการที่ผมไปประชุมหลายครั้งหลายแห่ง ผมจะให้ผู้ในแต่ละเครือข่ายในชุมชน สอนลูกหลาน คนรุ่นใหม่ให้เข้ามารับทราบมาเรียนรู้ เพราะกิจกรรมหลายอย่างที่ทำแล้วเห็นผลเป็นรูปธรรม เป็นที่ยอมรับ อาทิ กิจกรรมที่ได้รับงบประมาณจากกองทุนเพื่อสังคมโดยให้เปล่า ให้ชุมชนได้มีการจัดการบริหาร เลือกพื้น

บุคคลที่มีศักยภาพ มีความเสียสละ มีความสามารถในการที่จะเข้ามาทำงานเพื่อสาธารณะเพื่อส่วนรวม จัดสวัสดิการให้กับผู้ด้อยโอกาสในชุมชนแบบให้เปล่า เดิมเราได้เงินกองทุนสังคมในเครือข่าย 6 ล้านบาทบาท ขณะนี้มีการพัฒนาชาวบ้านสมาชิกในเครือข่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการออมด้วย มีเงิน 17 ล้านบาทบาท ถือว่าเรามีแหล่งทุนที่จะแก้ปัญหาให้คนในชุมชน

การต่างกอดองค์ความรู้

การสอน เน้นการสร้างสำนึกให้พี่น้องค้นหาทุนของสังคม และทุนของตนเองในชุมชน ตัวอย่าง คนอีสาน ควรจะต้องเลี้ยงสัตว์ เพราะเป็นการคืนความสมบูรณ์ให้แก่ดิน เพราะมูลสัตว์จะเป็นปุ๋ยได้อย่างดี ประกอบกับส่วนราชการขณะนี้ มีการส่งเสริมให้ทำน้ำหมักชีวภาพ ทำปุ๋ยชีวภาพ เป็นการแก้ปัญหาการใช้ปุ๋ยเคมีซึ่งมีราคาแพงมากอยู่ในขณะนี้ ทำให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการชอบมาก นอกจากจะเลี้ยงเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้กับตนเองแล้ว ยังสามารถคืนความชุ่มชื้นให้กับดินได้โดยใช้มูลของสัตว์เหล่านี้

ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนมาจากการเลี้ยงโคกระบือ เราได้งบประมาณสินเชื่อ 9,210,000 บาท เป็นการส่งเสริมให้สมาชิกในเครือข่ายจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 56 เครือข่าย โดยคัดสรรบุคคลที่มีใจรักในการเลี้ยงสัตว์ได้เข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าว ได้มีการออกกฎกติกา มารยาทร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้กับสมาชิกผู้ที่มีใจรักมีความต้องการอยากเลี้ยงโคกระบือ มาพัฒนาสายพันธุ์ มีสมาชิกเข้าร่วมโครงการ 560 คน ให้สินเชื่อต่อคนๆ ละ 3 หมื่นบาท ไปซื้อแม่โคหรือกระบือได้คนละ 2 ตัวๆ ละ 15,000 บาท โดยมีเงื่อนไขในการส่งเงินคืนภายใน 7 ปี ขณะนี้อยู่ระหว่างปีที่ 4 อยู่ระหว่างการคืนทุนเป็นปีแรกที่เราต้องส่งเงินต้น 5,000 บาท ใน 3 ปีแรกจะเสียดอกเบี้ยร้อยละ 4 เงินที่ได้จะลงไปสู่พี่น้อง 100%

เด็กและเยาวชน อยากให้คนรุ่นใหม่ในชุมชนกลับบ้านเกิดของตนเอง กลับมาช่วยท้องถิ่นสังคมในชุมชน ไม่อยากให้เป็นลูกจ้างในโรงงาน สร้างสำนึกให้คนในชุมชนมีความรักถิ่นบ้านเกิด ตอนที่ไปประชุมแต่ละแห่งจะพยายามให้ชุมชนเครือข่าย หาเด็กลูกหลานเราในชุมชนที่จบมาแล้วไม่มีงานทำ ให้มาร่วม

เรียนรู้ แลกเปลี่ยนกับผู้นำในชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยมีคนรุ่นใหม่เข้ามารับลูกเข้ามาสืบทอด

เนื้อหาสาระการถ่ายทอด ดังนี้ การทำการเกษตรผสมผสาน เลี้ยงปลาในนาข้าว ปลูกไม้ผล ปลูกหญ้าบนคันนา การทำธุรกิจรับซื้อข้าวเปลือกแบบซื้อมาขายไปตามฤดูกาล การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า การออมทรัพย์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต การทำธุรกิจเกษตรแบบครบวงจรเน้นการมีคุณธรรม การบริหารจัดการองค์กรและการจัดการเรื่องตลาดชุมชน ฯลฯ ชุมชนใดสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้ ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ 82 หมู่ 11 บ้านหนองเจริญ ต.แวงน่าง อ.เมือง จ.มหาสารคาม โทร 043 740 206

เศรษฐกิจพอเพียง

คำว่า พอเพียง ในความหมายของครู หมายถึง

คนเราต้องรู้จักความพอดี ไม่วิ่งตามค่านิยม ค่อยเป็นค่อยไป เรียนรู้และทำแบบองค์รวม ให้คนในชุมชน ได้มีส่วนร่วมทำ และทำแบบเริ่มจากเล็กไปหาใหญ่ ต้องรู้จักตนเอง รู้จักความเหมาะสม ความพอดี นำมาปรับใช้ในชุมชน ในขณะเดียวกันปรับใช้แล้วต้องให้เกิดความสมดุล ให้เกื้อกูลในชุมชน อย่าไปกระทบกับสิ่งแวดล้อมใดๆ ให้ค่อยเป็นค่อยไป ไม่ต้องรีบเร่ง จะทำให้เกิดความยั่งยืน และชาวบ้านเกษตรกรเมื่อรู้ตรงนี้แล้ว คนในชุมชนที่มีความสำคัญออกมาร่วมกันทำให้เกิดพลัง เกษตรกรจะยืนอยู่ได้ด้วยสองขาของตนเองอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ครูสมพงษ์ ได้เล่าว่า ทุกวันนี้ได้ใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยที่กิจกรรมของเราก็มองการทำงานแบบเกษตรพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ โดยใช้ผลผลิตที่ได้จากชุมชนในท้องถิ่นนำมาแปรรูปเป็นสินค้าแล้วจำหน่าย โดยนำสินค้าที่ผลิตขึ้นได้มารวมกันแล้วทำให้มีอำนาจต่อรอง ส่งเสริมให้ใช้วัสดุที่ผลิตได้จากคนในชุมชนท้องถิ่นนำมาแปรรูปสินค้าจำหน่าย ฝึกคนให้รวมกันทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้มีอำนาจต่อรอง เพื่อขายจำหน่ายในราคาที่เป็นธรรมกับผู้บริโภคด้วย

สังคมสมัยนี้ยังขาดผู้นำทางความคิดขาดผู้เป็นแบบอย่างที่ดีเราพยายามเน้นสร้างสำนึกให้คนในชุมชนให้คนที่มีความรู้ความสามารถ มีความเสียสละ มีคุณธรรม ในชุมชนนั้นได้ออกมาช่วยกันสร้างศักดิ์ศรีให้คนจน ให้คนในชุมชนได้เป็นที่ยอมรับ คนในชุมชนนั้น ยังมีคนที่มีภูมิปัญญา มีศักยภาพ เขารู้ปัญหา เขามีปัญญา เขาอยู่ในชุมชน เขาถึงแก้ปัญหาได้ ผมเชื่อว่า แต่ละชุมชนก็มีภูมิปัญญา มีคนรู้ถึงปัญหา เขาสามารถแก้ปัญหาได้อยู่แล้ว แต่สำคัญอยู่ที่ว่า ผู้ใหญ่ในบ้านเราไม่ค่อยเชื่อฟัง ไม่ยอมรับฟังความเห็นเท่าไรนัก ทำให้ภูมิปัญญาเหล่านั้นนั้น จนทำให้สังคมเกิดปัญหาอยู่ทุกวันนี้ ผมคิดว่า ถ้าผู้ใหญ่ได้ลงมาเรียนรู้ มาศึกษาปัญหา และหาทางออกของปัญหาของชุมชนแล้ว เขาก็จะได้แนวทางในการแก้ปัญหาที่ถูกต้องและตรงประเด็น เพราะปัญหาในแต่ละชุมชนไม่เหมือนกัน ทางที่ดีภาครัฐควรที่จะลงมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศึกษาปัญหาร่วมกันกับคนในชุมชน ค้นหาภูมิปัญญา ค้นหาปัญหาและสาเหตุ และแก้ไขปัญหานั้นที่ต้นเหตุของปัญหาจะดีกว่าแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ผมเชื่อว่าคนที่มีปัญญารู้ปัญหาจะสามารถแก้ปัญหาได้อย่างแน่นอน

จากการที่ครูสมพงษ์ มาจันทร์ นำความรู้ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ที่ตนศึกษา ค้นคว้า มีความรู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการจนประสบความสำเร็จได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้เรียนรู้สามารถนำไปปฏิบัติเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 2 ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ประจำปี พ.ศ.2545 เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

เก็บตกภาพข่าว

การประชุมเสวนาระดมความคิด เรื่อง ทิศทางเพื่อการปฏิรูปการศึกษา
ในทศวรรษที่ 2 โดยมี รศ.ธงทอง จันทรางศุ เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นประธาน
พร้อมด้วยผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมเสวนา เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2551
ณ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

“การสร้างสรรคดีตนเอง การสร้างบ้านเมืองก็ตาม มิใช่สร้างในวันเดียว ต้องใช้เวลา ต้องใช้ความเพียร ต้องใช้ความอดทน เสียสละ แต่สำคัญที่สุดคือความอดทน คือไม่ย่อท้อ ไม่ย่อท้อในสิ่งที่ตั้งงาม สิ่งที่ตั้งงามนั้นทำมันน่าเบื่อ บางทีเหมือนว่าไม่ได้ผล ไม่ได้ดัง คือ ตูมมันควรทำดีนี้ แต่ขอรับรองว่าการทำให้ดี ควรต้องมีความอดทน เวลาข้างหน้าจะเห็นผลแน่นอนในความอดทนของตนเอง ”

พระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา ครู และอาจารย์
เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๑๖

